

APSTIPRINU

Valdes loceklis

Vārds Uzvārds

2016.gada 4.janvārī

SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU „NOSAUKUMS”

(VIENOTAIS REĢISTRĀCIJAS NUMURS 00000000000)

GRĀMATVEDĪBAS POLITIKA

Rīga 2016

SATURS

1.	NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI.....	5
2.	PAMATLĪDZEKĻI	9
3.	KRĀJUMI.....	16
4.	DEBITORI.....	20
5.	NĀKAMO PERIODU IZMAKSAS	24
6.	NAUDAS LĪDZEKĻI	25
7.	PAŠU KAPITĀLS	26
8.	UZKRĀJUMI	27
9.	KREDITORU SAISTĪBAS.....	29
10.	IEŅĒMUMI.....	35
11.	IZMAKSAS	37

Šī Politika ir izstrādāta, pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu „Par grāmatvedību”, Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumu, LR Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumiem Nr.775 "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma piemērošanas noteikumi", Latvijas Republikas Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumiem Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju” un citiem saistošiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Grāmatvedības politika ir attiecīgo saimniecisko darījumu, faktu un notikumu uzskaites un finanšu pārskata posteņu novērtēšanas un norādīšanas (finanšu pārskatā) principi, metodes un noteikumi (piemēram, pamatlīdzekļu novērtēšanas vai nolietojuma aprēķināšanas metodes, debitoru parādu vai krājumu atlikumu novērtēšanas metodes, aizņēmuma procentu un soda naudas uzskaites un norādīšanas principi, uzkrājumu veidošanas nosacījumi un metodes, kas tiek izmantotas peļņas vai zaudējumu, vai naudas plūsmas norādīšanai finanšu pārskatā). Grāmatvedības politikā ir skaidrota Sabiedrības aktīvu, saistību, pašu kapitāla, ieņēmumu un izdevumu posteņu uzskaites politika Sabiedrības grāmatvedībā sadalījumā pa sintētisko kontu grupām, kuri atbilst atsevišķiem finanšu pārskata bilances posteņiem.

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Sabiedrības nosaukums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Nosaukums”
Juridiskais statuss	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
Reģistrācijas numurs, vieta un datums	00000000000 Rīga, 2015.gada 24.decembrī
Pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas numurs	LV00000000000
Juridiskā adrese	<i>Juridiskā adrese</i>
Valde	<i>Vārds Uzvārds</i> – valdes priekšsēdētājs <i>Vārds Uzvārds</i> – valdes loceklis <i>Vārds Uzvārds</i> – valdes loceklis
Dalībnieki	<i>Vārds Uzvārds</i> , 60 % <i>Vārds Uzvārds</i> , 40 %
Reģistrētās struktūrvienības	‘NOLIKTAVA’, <i>adrese</i> (NMR kods 00000000000) ‘VEIKALS’, <i>adrese</i> (NMR kods 00000000000) ‘BIROJS’, <i>adrese</i> (NMR kods 00000000000)
Darbības veids	Mēbeļu ražošana, mazumtirdzniecība un vairumtirdzniecība
Darbības veids NACE klasifikatorā	31.01 (red.2.0.) Biroju un veikalu mēbeļu ražošana 31.02 (red.2.0.) Virtuves mēbeļu ražošana 31.09 (red.2.0.) Citu mēbeļu ražošana 46.47 (red.2.0.) Mēbeļu, paklāju un apgaismes ierīču vairumtirdzniecība 46.49 (red.2.0.) Citu mājsaimniecības preču vairumtirdzniecība 47.59 (red.2.0.) Mēbeļu, apgaismes ierīču un cita veida mājsaimniecības piederumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos 95.24 (red.2.0.) Mēbeļu un dzīvokļu iekārtas remonts
Grāmatvedības datorprogramma	“Datorprogrammas nosaukums”, apkalpo SIA “Nosaukums” (reģ.Nr. 00000000000)
Grāmatvedības uzskaitē	Grāmatvedības uzskaiti veic Sabiedrības štata darbinieks <i>Vārds Uzvārds</i> , ar kuru noslēgts rakstisks darba līgums, kurā ir atrunātas darbinieka tiesības, pienākumi un atbildība

1. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

1.1. Nemateriālo ieguldījumu klasificēšana (saskaņā ar Sabiedrības SIA „Nosaukums” vadītāja apstiprināto Kontu plānu – skat. 1.pielikumu)

11 Nemateriālie ieguldījumi

1120 Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības

1130 Citi nemateriālie ieguldījumi

1150 Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem

1190 Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstītā daļa

1.1.1. Nemateriālie ieguldījumi ir bezķermeniskas lietas, kas nav finanšu aktīvi un atbilst abiem šādiem klasifikācijas kritērijiem:

- tās iespējams nošķirt vai atdalīt no Sabiedrības un pārdot, nodot, licencēt, iznomāt vai apmainīt (individuāli vai kopā ar citu saistību vai aktīvu) vai tās ir radušās no līguma vai citām tiesībām neatkarīgi no tā, vai šīs tiesības ir nododamas vai nošķiramas no sabiedrības vai no citām tiesībām un pienākumiem;
- tās Sabiedrība paredz izmantot ilgāk par vienu gadu un sagaida, ka no šo lietu turēšanas tiks saņemti saimnieciskie labumi.

1.1.2. Kā ilgtermiņa nemateriālos ieguldījumus Sabiedrība atzīst tādus nemateriālos ieguldījumus, kuru:

- iegādes vērtība pārsniedz EUR 70 (bez PVN), un
- izmantošanas tiesības pārsniedz 12 mēnešus.

1.2. Nemateriālo ieguldījumu iegāde un uzskaitē

1.2.1. Grāmatvedības kontā 1120 „Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības” Sabiedrība atspoguļo tiesības, kuras tika iegūtas par atlīdzību. Grāmatvedības kontā tiek atspoguļota Sabiedrības par samaksu iegūtā preču zīme, kas ir atbilstoši reģistrēta Latvijas Republikas Patentu valdē. Pamatojoties uz iegādes dokumenta datiem un veicot preču zīmes reģistrāciju Latvijas Republikas Patentu valdē, tiek veikts šāds grāmatojums:

Db.	1120	Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

1.2.2. Preču zīme — apzīmējums, kuru lieto, lai kāda uzņēmuma preces vai pakalpojumus atšķirtu no citu uzņēmumu precēm, izņemot īpaši norādītus gadījumus.

1.2.3. Grāmatvedības kontā 1130 „Citi nemateriālie ieguldījumi” Sabiedrība atspoguļo iegādātās datorprogrammas (tai skaitā, iegādātas licencētas Microsoft programmas u.tml.). Saņemot iegādi apliecinošo pavadzīmi-rēķinu, tiek veikts šāds grāmatojums:

Db.	1130	Citi nemateriālie ieguldījumi
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

1.2.4. Datoram vai serverim paredzētu datorprogrammu jeb operētājsistēmu, bez kuras tas nevar darboties, tiek uzskatīta par šī pamatlīdzekļa neatņemamu sastāvdaļu un datorprogrammas vērtību iekļauj attiecīgā pamatlīdzekļa vērtībā un uzskaita pamatlīdzekļu sastāvā.

- 1.2.5. Iegādājoties atsevišķu datorprogrammu vai esošās programmas jaunu versiju, Sabiedrība var nopirkt tikai lietošanas tiesības, kuras jāuzskaita nemateriālo ieguldījumu sastāvā, ja atbilst šā Nolikuma 1.1.2. un 1.1.3. punktos noteiktajiem kritērijiem.
- 1.2.6. Grāmatvedības kontā 1150 „Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem” norāda attiecīgajām personām (piegādātājiem) par nemateriālo ieguldījumu piegādi veikto avansa maksājumu summu. Samaksājot avansu par nemateriālajiem ieguldījumiem, tiek veikts šāds grāmatojums:

Db.	1150	Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	2620	Norēķinu konts bankā

Saņemot nemateriālo ieguldījumu un atbilstošu Pavadzīmi - rēķinu, tiek veikts šāds grāmatojums:

Db.	1120/	Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības
	1130	Citi nemateriālie ieguldījumi
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Papildus tiek veikts grāmatojums par samaksātā avansa ieskaitu:

Db.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem
Kr.	1150	Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

- 1.2.7. Par ilgtermiņa nemateriālajiem ieguldījumiem samaksātie avansi nav nemateriālo ieguldījumu, bet gan norēķinu postenis, kas nemateriālo ieguldījumu sastāvā iekļauts, pamatojoties uz likviditāti.
- 1.2.8. Nemateriālos ieguldījumus Sabiedrības grāmatvedībā atzīst to iegādes vērtībā, kurā iekļauj:
- **pirkšanas cenu**, ieskaitot neatskaitāmos nodokļus un atskaitot saņemtās atlaides;
 - **tieši attiecināmas izmaksas**, kas nepieciešamas, lai, piemēram, datorprogrammsistēmu sagatavotu izmantošanai paredzētajiem mērķiem līdz brīdim, kad to nodod ekspluatācijā.
- 1.2.9. Uzsākot izmantot saimnieciskajā darbībā nemateriālos aktīvus, Sabiedrībā sastāda aktu par nemateriālā ieguldījuma pieņemšanu un nodošanu ekspluatācijā, kuru apstiprina Sabiedrības vadītājs, paraksta materiāli atbildīgā persona un galvenais grāmatvedis.
- 1.2.10. Sabiedrības ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu (izņemot samaksātos avansus) inventāro uzskaiti kāto grāmatvedības datorprogrammas „Nosaukums” analītiskās uzskaites modulī „Nemateriālie ieguldījumi”, katram objektam piešķirot inventāra numuru augošā kārtībā un uzkrājot šādu informāciju:
- iegādes dokuments, tā numurs;
 - iegādes datums;
 - iegādes vai izveidošanas vērtība;
 - atrašanās vieta;
 - lietderīgās lietošanas laiks;
 - pārskata gadā aprēķinātais nolietojums un uzkrātais nolietojums;
 - bilances vērtība;

- atsavinot – uzkrātais nolietojums un nenolietotā vērtība;
- jebkura pārvietošana no posteņa uz posteni pārskata gadā;
- pārvērtēšana pārskata gadā (kapitalizētās izmaksas, neplānoti vērtības samazinājumi).

1.3. Ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšana

- 1.3.1. Nemateriālo ieguldījumu objekta sākotnējo vērtību noraksta, veicot ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu objekta vērtības samazinājuma korekcijas – nemateriālo ieguldījumu ikgadējo vērtības norakstīšanu šā objekta lietderīgās lietošanas laikā
- 1.3.2. Sabiedrības ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu lietošanas laiks ir norādīts lietošanas tiesībās, līgumos vai citos tiesību saņemšanas apliecinājošos dokumentos, iegādes vērtību noraksta pēc lineārās metodes faktiskajā lietošanas laikā.
- 1.3.3. Ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu, kuru lietošanas laiks nav noteikts un to nav iespējams ticami aplēst, to sākotnējo vērtību noraksta pakāpeniski, sadalot pa gadiem Sabiedrības vadītāja noteiktajā lietderīgās lietošanas laikā, kas nav ilgāks par 10 gadiem. Sākotnējo vērtību noraksta pēc lineārās metodes, izmantojot šādas norakstīšanas likmes:

	Gada norma, %
Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	20%
Citi nemateriālie ieguldījumi	20%

- 1.3.4. Ikgadējo nemateriālo ieguldījumu norakstāmās vērtības summas Sabiedrība grāmato:

Db.	7410	Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšana
Kr.	1190	Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstītā daļa

1.4. Ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu vērtības izslēgšana

- 1.4.1. Ilgtermiņa nemateriālie ieguldījumi tiek izslēgti no grāmatvedības analītiskās un inventārās uzskaites, tos atsavinot vai likvidējot, kad no to lietošanas vai atsavināšanas nākotnē vairs netiek gaidīti saimnieciskie labumi, zādzības vai avārijas rezultātā.
- 1.4.2. Nemateriālo ieguldījumu norakstot, atsavinot vai konstatējot tā iznīcināšanu prettiesiskas darbības rezultātā, nemateriālo ieguldījumu izslēdz no uzskaites, norakstot tā vērtību un uzkrāto norakstīto vērtību. Norakstot nemateriālos ieguldījumus, tiek veikti sekojošie grāmatojumi:

Nemateriālā ieguldījuma uzkrāto norakstīto vērtību izslēdz, grāmatojot:

Db.	1190	Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšana
Kr.	1120/	Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības
	1130	Citi nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālā ieguldījuma atlikušo uzskaites vērtību noraksta atbilstošajā izmaksu kontā, grāmatojot:

Db.	7411	Izslēgto nemateriālo ieguldījumu vērtība
Kr.	1120/	Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības
	1130	Citi nemateriālie ieguldījumi

- 1.4.3. Ja Sabiedrība nemateriālo ieguldījumu atsavina – to izslēdz no uzskaites un atzīst prasības pārdotā nemateriālā ieguldījuma vērtībā, grāmatojot:

Db.	2310	Pircēju un pasūtītāju parādi
Kr.	6510	Ieņēmumi no nemateriālo ieguldījumu pārdošanas
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

- 1.4.4. Norakstot nemateriālos aktīvus, tiek sastādīts norakstīšanas akts, kuru paraksta Sabiedrības vadītājs, materiāli atbildīgā persona un galvenais grāmatvedis.

2. PAMATLĪDZEKĻI

2.1. Pamatlīdzekļu klasificēšana

12 Pamatlīdzekļi

1210 Nekustamie īpašumi:

12101 Zemesgabali, ēkas un inženierbūves

1240 Transportlīdzekļi

1250 Tehniskās iekārtas un ierīces

1260 Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs

1270 Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas

1280 Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem

1290 Pamatlīdzekļu nolietojums

2.1.1. **Pamatlīdzekļi** – kustamas vai nekustamas ķermeniskas lietas, kuras atbilst visiem šādiem klasifikācijas kritērijiem:

- tās Sabiedrība tur kā īpašnieks vai kā nomnieks saskaņā ar finanšu nomu, lai izmantotu preču ražošanai, pakalpojumu sniegšanai, iznomāšanai vai administratīvā nolūkā (sabiedrības pārvaldes vajadzībām vai citām vajadzībām, piemēram, citu pamatlīdzekļu darbības uzturēšanai, Sabiedrības pamatdarbībai būtisku darba drošības vai vides aizsardzības prasību izpildes nodrošināšanai);
- tās Sabiedrība paredz izmantot ilgāk par vienu gadu un sagaida, ka no šo lietu turēšanas tiks saņemti saimnieciskie labumi;
- tās nav iegādātas un netiek turētas pārdošanai;
- to lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks nekā viens parastās darbības cikls.

2.1.2. Sabiedrība atsevišķu kustamu vai nekustamu lietu vai līdzīgu lietu kopumu atzīst par pamatlīdzekļu objektu, ja tas atbilst šādiem pamatlīdzekļu atzīšanas nosacījumiem:

- Sabiedrība pamatlīdzekli atzīst tajā datumā, kurā tā ir pārņēmusi visus ar īpašuma tiesībām vai finanšu nomas līgumā paredzētajām tiesībām saistītos riskus un tiesības uz varbūtējiem ieguvumiem no attiecīgās lietas vai lietu kopuma, ja šajā datumā sabiedrībai ir iespējams noteikt pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību;
- nekustamā īpašuma objektu Sabiedrība var atzīt par pamatlīdzekli pirms tā ierakstīšanas zemesgrāmatā;
- ja tajā datumā, kurā Sabiedrība ir kļuvusi par attiecīgās lietas vai lietu kopuma īpašnieci vai nomnieci saskaņā ar finanšu nomu, tai nav iespējams noteikt pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību, sabiedrība pamatlīdzekli atzīst vēlāk – tajā datumā, kad tai ir iespējams noteikt pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību.

2.1.3. **Par pamatlīdzekli Sabiedrība atzīst aktīvu, ja:**

- ir ticams, ka nākotnē no tā izmantošanas Sabiedrībai ir sagaidāms saimnieciskais labums;
- tā lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks nekā viens gads;
- tā izmaksas var ticami novērtēt;
- tā vērtība pārsniedz EUR 200 (bez PVN).

2.1.4. Tādi aktīvi, kuru iegādes vērtība nepārsniedz EUR 200 (bez PVN), tiek uzskatīti par **mazvērtīgo inventāru** un tiek attiecināti uz ražošanas, administrācijas vai pārdošanas izmaksām to iegādes brīdī, neveicot inventāro uzskaiti.

- 2.1.5. Atsevišķos gadījumos, pamatojoties uz Sabiedrības vadītāja personīgo novērtējumu par iegādāto aktīvu, tā kalpošanas spējām, kuru iegādes vērtība nepārsniedz EUR 200 (bez PVN), to vērtība arī tiek uzskaitīta pamatlīdzekļu sastāvā.
- 2.1.6. Par ātri nolietojamo inventāru, neatkarīgi no iegādes vērtības, uzskatāmi pamatlīdzekļi, kuri dažādu faktoru dēļ ir pakļauti paaugstinātam bojā ejas riskam – grāmatvedībā tie uzskaitāmi, tāpat kā mazvērtīgais inventārs.
- 2.1.7. Darbarīki un instrumenti, kuri atbilst šīs grāmatvedības politikas 2.1.1.punktā noteiktajai pamatlīdzekļu definīcijai un 2.1.2.punktā noteiktajiem to atzīšanas kritērijiem, un kuru iegādes vērtība pārsniedz EUR 200 (bez PVN), arī tiek atzīti par pamatlīdzekļiem.
- 2.1.8. Sabiedrība kā atsevišķu pamatlīdzekli grāmatvedībā uzskaita:
- katru atsevišķu lietu;
 - līdzīgu lietu kopumu (piemēram, ja katras atsevišķas lietas vērtība ir mazāka par noteikto pamatlīdzekļu vērtības kritēriju, bet šo lietu kopums tiek izmantots vairākos sabiedrības parastās darbības ciklos un to kopējā vērtība ir būtiska (piemēram, darbarīki, biroja mēbeļu komplekti));
 - tehnoloģisko iekārtu daļu vai detaļu, kura nepieciešama darbības nodrošināšanai un tiek nomainīta tās darbības vai lietošanas laikā, ja šī daļa vai detaļa atbilst pamatlīdzekļu klasifikācijas un vērtības kritērijiem, pamatlīdzekļu atzīšanas nosacījumiem un tām ir atšķirīgs lietderīgās lietošanas laiks.
- 2.1.9. Sabiedrība katram atsevišķam pamatlīdzeklim izveido pamatlīdzekļa uzskaites kartīti (skat. 8.pielikumu).
- 2.1.10. Pamatlīdzekļus, kas sastāv no atsevišķām komplektējošām daļām, kuras var izmantot un uzskaitīt atsevišķi (datora procesors, monitors, printeris u.tml.), uzskaita kā atsevišķas pamatlīdzekļu vienības.
- 2.1.11. Pamatlīdzekļus, kas sastāv no komplektējošām daļām, kuras nevar izmantot un uzskaitīt atsevišķi, uzskaita kā vienu pamatlīdzekļa vienību.
- 2.1.12. Pamatlīdzeklim (datoram, serverim) paredzētu datorprogrammu jeb operētājsistēmu, bez kuras tas nevar darboties, uzskata par šī pamatlīdzekļa neatņemamu sastāvdaļu. Datorprogrammas vērtību iekļauj attiecīgā pamatlīdzekļa vērtībā un uzskaita pamatlīdzekļu sastāvā.

2.2. Pamatlīdzekļu iegāde, izveidošana un uzskaitē

- 2.2.1. Sabiedrība pamatlīdzekli pieņem grāmatvedības uzskaitē atbilstoši tā sākotnējai vērtībai – iegādes izmaksām, ko var ticami noteikt.
- 2.2.2. Iegādes izmaksas iekļauj:
- pirkšanas cenu, ieskaitot neatskaitāmos nodokļus un atskaitot saņemtās atlaides,
 - tieši attiecināmas izmaksas, kas saistītas ar pamatlīdzekļa piegādi līdz tā izmantošanas vietai,
 - tieši attiecināmas izmaksas, kas nepieciešamas, lai pamatlīdzekli sagatavotu izmantošanai paredzētajiem mērķiem (piemēram, pamatlīdzekļa izvietojanas vietas sagatavošanas, pārvietošanas, uzstādīšanas un montēšanas izmaksas un profesionālo pakalpojumu izmaksas).
- 2.2.3. Pamatlīdzekļu vērtībā kapitalizējamās izmaksas līdz brīdim, kad ilgtermiņa ieguldījumu objekts ir sagatavots paredzētajam mērķim, tiek uzkrātas grāmatvedības kontā 1270 „Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas”.
- 2.2.4. Saņemot preču pavadzīmi – rēķinu (vai citus pamatlīdzekļa iegādi pamatojošos dokumentus), gadījumā, ja pamatlīdzeklis ir faktiski saņemts, tā vērtību un citu pakāpeniski saņemto rēķinu vērtības par pamatlīdzekļa montēšanas, piegādes darbiem un citu profesionālu pakalpojumiem, uzkrāj vienā kontā, veicot katra attaisnojuma dokumenta grāmatojumu:

Db.	1270	Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem

2.2.5. Izmaksu iekļaušanu pamatlīdzekļa vērtībā pārtrauc ar brīdi, kad pamatlīdzeklis **ir sagatavots paredzētajam mērķim**. Turpmākās izmaksas, kas saistītas ar pamatlīdzekļa izmantošanu vai turpmāko pārvietošanu, neiekļauj pamatlīdzekļa vērtībā (Piemēram, izmaksas, kuras bijušas nepieciešamas, lai pamatlīdzeklis sāktu darboties ar maksimāli paredzēto jaudu, zaudējumi, kas radušies jaunā pamatlīdzekļa ražotās produkcijas attīstības un pieprasījuma veidošanas laikā, vai izmaksas, kas saistītas ar atsevišķas sabiedrības struktūrvienības vai visas sabiedrības darbības pārstrukturēšanu).

2.2.6. Pamatlīdzekli izveidošanas izmaksu vērtībā pārklasificē uz atbilstošu uzskaites kontu:

Db.	12101/	Zemesgabali, ēkas un inženierbūves
	1240/	Transportlīdzekļi
	1250/	Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces
	1260	Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs
Kr.	1270	Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas

2.2.7. Sabiedrība iegūtos nekustamā īpašuma objektus (zemesgabali, ēkas, inženierbūves) norāda grāmatvedības kontā 12101 „Zemesgabali, ēkas un inženierbūves”.

2.2.8. Zemesgabalus, ēkas un inženierbūves grāmatvedībā uzskaita atsevišķi (arī tad, ja tie iegādāti kopā). Tā zemesgabala vērtības maiņa, uz kura atrodas ēka vai inženierbūve, neietekmē šīs ēkas vai inženierbūves lietderīgās lietošanas laiku.

2.2.9. Iegādātas un CSDD atbilstoši reģistrētas automašīnas (t.sk. kravas un vieglās automašīnas) Sabiedrība uzskaita atsevišķajā grāmatvedības kontā 1240 „Transportlīdzekļi”.

2.2.10. Sabiedrība iegūtas vai pašu izveidotās tehnoloģiskās iekārtas un ierīces, izmantojamās mēbeļu ražošanā (darba galdi, pulējamās slīpmašīnas, ražotnes printeri u.c. tehnoloģiskās iekārtas un ierīces) uzskaita grāmatvedības kontā 1250 „Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces”.

2.2.11. Sabiedrība administrācijas vajadzībām izmantojamās pamatlīdzekļus (datori, printeri, galdi u.tml.), kā arī pārējos pamatlīdzekļus uzskaita grāmatvedības kontā 1260 „Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs”.

2.3. Pamatlīdzekļa izmantošanas uzsākšana saimnieciskajā darbībā

2.3.1. Uzsākot izmantot saimnieciskajā darbībā pamatlīdzekli, tiek sagatavots akts par pamatlīdzekļa pieņemšanu un nodošanu ekspluatācijā, kuru apstiprina Sabiedrības vadītājs, paraksta materiāli atbildīgā persona un galvenais grāmatvedis (skat. 9.pielikumu).

2.3.2. Katrai pamatlīdzekļu vienībai sastāda atsevišķu aktu par pieņemšanu un nodošanu ekspluatācijā. Vienā aktā vairāk par vienu pamatlīdzekļa vienību norāda tikai tajā gadījumā, ja pamatlīdzekļa vienību veido vairāki objekti.

2.3.3. Aktā tiek uzrādīta pamatlīdzekļa uzskaites vērtība, kas ietver pirkšanas cenu (izgatavošanas izmaksas), un visas pārējās tiešās izmaksas, kā arī piešķirtais inventāra numurs. Sabiedrības vadītājs pamatlīdzeklim nosaka lietderīgās lietošanas laiku un **likvidācijas vērtību***, ja vien tā nav nenozīmīga.

* **Likvidācijas vērtība** – aplēstā vērtība, kuru Sabiedrība varētu iegūt, pārdodot pamatlīdzekli tā lietderīgās lietošanas laika beigās, un no kuras atskaitītas gaidāmās atsavināšanas izmaksas.

2.3.4. Darbinieku materiālo vai administratīvo atbildības pakāpi, pamatlīdzekļus lietojot, nosaka darba līgums vai materiālās atbildības līgums.

- 2.3.5. Lai nodrošinātu kontroli par pamatlīdzekļu saglabāšanu, katrai pamatlīdzekļu vienībai piešķir inventāra numuru, kas ir vienāds ar pamatlīdzekļu uzskaites kartītes numuru.
- 2.3.6. Sabiedrības pamatlīdzekļu (izņemot samaksātos avansus un mazvērtīgo inventāru) inventāro uzskaiti kārtā grāmatvedības datorprogrammas „Nosaukums” modulī „Pamatlīdzekļi”, uzrādot šādu informāciju:
- iegādes dokuments, tā numurs;
 - iegādes datums;
 - iegādes vai izveidošanas vērtība;
 - atrašanās vieta;
 - lietderīgās lietošanas laiks;
 - likvidācijas vērtība (ja attiecas);
 - pārskata gadā aprēķinātais nolietojums un uzkrātais nolietojums;
 - bilances vērtība;
 - atsavinot – uzkrātais nolietojums un nenoamortizētā vērtība;
 - jebkura pārvietošana no posteņa uz posteni pārskata gadā;
 - pārvērtēšana pārskata gadā (kapitalizētās izmaksas, vērtības samazinājumi).
- 2.3.7. Grāmatvedības kontā 1280 „Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem” norāda attiecīgajām personām (piegādātājiem) par pamatlīdzekļu piegādi veikto avansa maksājumu summu. Veiktos avansa maksājumus grāmato:

Db.	1280	Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	2620	Norēķinu konts bankā

Saņemot pamatlīdzekli un iegādes attaisnojošo dokumentu, tiek veikts grāmatojums:

Db.	12101/	Zemesgabali, ēkas un inženierbūves
	1240/	Transportlīdzekļi
	1250/	Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces
	1260	Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Samaksātā avansa ieskaits:

Db.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem
Kr.	1280	Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

- 2.3.8. Par pamatlīdzekļiem samaksātie avansi nav pamatlīdzekļu, bet gan norēķinu postenis, kas pamatlīdzekļu sastāvā ir iekļauts, pamatojoties uz līdzīgu likviditāti.

Pamatlīdzekļu uzturēšanas un remonta izdevumi ir atzīstamas par izmaksām peļņas vai zaudējumu aprēķinā, tiklīdz tie rodas. Pēc pamatlīdzekļa objekta izmantošanas saimnieciskajā darbībā uzsākšanas, ar šo pamatlīdzekli saistītās turpmākās izmaksas pievieno tā uzskaites vērtībai tikai tajos gadījumos, kad veikta pamatlīdzekļa uzlabošana, pārbūve vai atjaunošana, kuru rezultātā Sabiedrība nākotnē gūs papildus ekonomiskos labumus, pagarinoties pamatlīdzekļa ekspluatācijas laikam.

2.3.9. Par pamatlīdzekļu uzlabošanu, pārbūvi vai atjaunošanu tiek sastādīts akts, kuru apstiprina Sabiedrības vadītājs, paraksta materiāli atbildīgā persona un galvenais grāmatvedis.

2.3.10. Aktā tiek norādītas izmaiņas objekta raksturojumā un rādītājos pēc darbu pabeigšanas:

- visas ar pamatlīdzekļu remontu saistītās izmaksas – algas, materiāli u.c.,
- vērtības pieaugums pēc izlietotā darba, jauno komplektējošo daļu uzstādīšanas vai pakalpojumu saņemšanas,
- pārskatītais paredzamais kalpošanas ilgums.

2.4. Pamatlīdzekļu nolietojums

2.4.1. Pamatlīdzekļu, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ierobežots, sākotnējo vērtību pakāpeniski jānoraksta (jāamortizē) paredzētajā lietderīgās lietošanas laikā: laika periodā, kurā ir paredzēts izmantot pamatlīdzekli saimnieciskās darbības vajadzībām, ņemot vērā paredzēto lietošanas intensitāti, fizisko nolietošanu, tehnisko novecošanos un likumiskos (juridiskos) pamatlīdzekļa lietošanas ierobežojumus. Nolietojums tiek aprēķināts nolietojamajai vērtībai šādi: iegādes (izveidošanas) izmaksas – likvidācijas vērtība.

2.4.2. Aprēķinot pamatlīdzekļu nolietojumu, grāmatvedības uzskaitē izmanto **lineāro metodi**, kas paredz, ka pamatlīdzekļu vērtība samazinās vienmērīgi. Saskaņā ar šo metodi katru gadu norakstāmo pamatlīdzekļa nolietojuma summu aprēķina, dalot pamatlīdzekļa nolietojamo vērtību ar Sabiedrības vadītāja noteikto lietderīgās lietošanas laiku.

2.4.3. Iegādes vērtību noraksta pēc lineārās metodes, izmantojot šādas Sabiedrības vadītāja noteiktās gada nolietojuma likmes:

	Nolietojuma gada likme
Ēkas un inženierbūves	5 %
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	10 %
Datori un skaitļošanas iekārtas	35 %
Transportlīdzekļi	20 %
Pārējie pamatlīdzekļi	20 %

2.4.4. Ja pamatlīdzekļa lietderīgās lietošanas laiks tiek mainīts, attiecīgi korigē turpmāko pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķinu. Uz izdevumiem attiecināmo nolietojuma summu pārdala atbilstoši pamatlīdzekļa nolietojuma normām atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā.

2.4.5. Pamatlīdzekļu nolietojuma summu rēķina, sākot ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc tā mēneša, kad pamatlīdzekli iespējams izmantot paredzētajiem mērķiem, un beidzot ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc tā mēneša, kad pamatlīdzekli atsavina vai tas pilnīgi nolietojies. Pamatlīdzekļa remonta (arī kapitālā remonta) laikā nolietojumu turpina aprēķināt.

2.4.6. Pamatlīdzekļu nolietojums Sabiedrībā ir uzskaitīts grāmatvedības kontā 1290 „Pamatlīdzekļu nolietojums”. Pamatlīdzekļu nolietojuma vērtības summas grāmato:

Db.	7420	Pamatlīdzekļu nolietojums
Kr.	1290	Pamatlīdzekļu nolietojums

2.4.7. Pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķināšanu pārtrauc, ja:

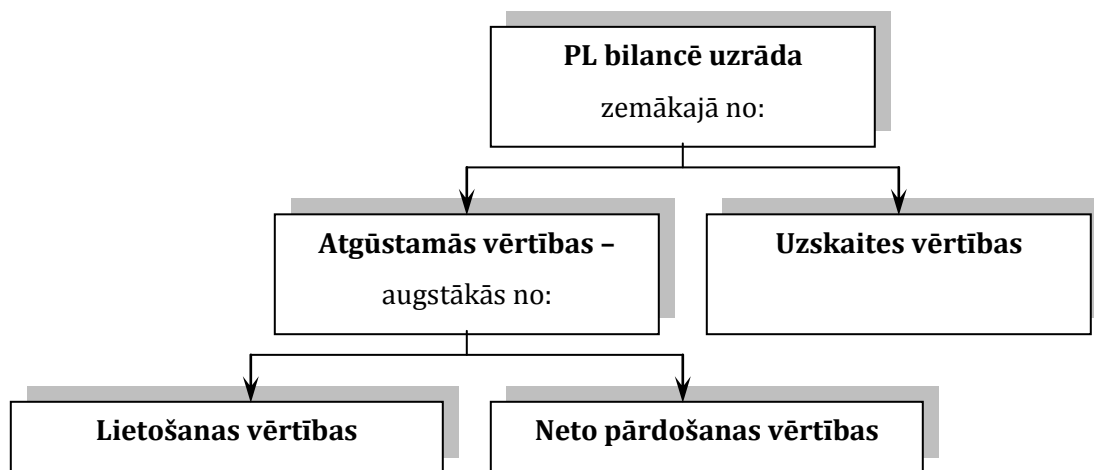
- pamatlīdzekļa sākotnējā vai cita uzskaites vērtība vai šīs vērtības un pamatlīdzekļa likvidācijas vērtības (ja tāda paredzama) starpība ir pilnībā norakstīta;
- saskaņā ar jauno grāmatvedības aplēsi pamatlīdzekļa likvidācijas vērtība (ja tāda paredzama) ir vienāda ar tā bilances vērtību vai pārsniedz to;

- pamatlīdzeklis tiek izslēgts.

2.4.8. Pamatlīdzeklim ar neierobežotu lietderīgās lietošanas laiku (piemēram, zemesgabalam) un pamatlīdzeklim, kuram nevar noteikt lietderīgās lietošanas laiku (piemēram, mākslas priekšmetam), ikgadējo nolietojumu neaprēķina.

2.5. Pamatlīdzekļu bilances vērtības zudumi

2.5.1. **Pamatlīdzekļu bilances vērtība** ir vienāda ar sākotnējo vērtību, no tās atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības zudumus, un tā nedrīkst pārsniegt to atgūstamo vērtību: augstāko no pamatlīdzekļu neto pārdošanas vērtības vai to lietošanas vērtības:

2.5.2. Ja ilgtermiņa ieguldījumu (pamatlīdzekļu un ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu) bilances vērtība pārsniedz to atgūstamo vērtību, tad atzīst zaudējumus no vērtības samazināšanās, kas ir vienādi ar šo starpību, tos iekļaujot Sabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kad vērtības zudumi ir konstatēti.

2.6. Pamatlīdzekļu izslēgšana

2.6.1. Pamatlīdzekli izslēdz no grāmatvedības un inventārās uzskaites, ja:

- pamatlīdzekli atsavina – to pārdod, apmaina pret citu pamatlīdzekli vai citu aktīvu, nodod dāvinājumā, ziedojumā, finanšu nomā, iegulda citas kapitālsabiedrības kapitālā;
- pamatlīdzekli likvidē, ja no tā lietošanas vai atsavināšanas nākotnē nav sagaidāmi saimnieciskie labumi – tie ir fiziski bojāti vai morāli novecojuši (arī avārijas rezultātā).

2.6.2. Pamatlīdzekļa izslēgšanu atspoguļo grāmatvedībā tajā pārskata gadā, kad tas atsavināts vai likvidēts.

Pamatlīdzekļa uzkrāto nolietojumu izslēdz, grāmatojot:

Db.	1290	Pamatlīdzekļu nolietojums
Kr.	12.	Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļa atlikušo uzskaites vērtību noraksta atbilstošajā izdevumu kontā, grāmatojot:

Db.	7421	Izslēgto pamatlīdzekļu vērtība
Kr.	12.	Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu atsavināšana

Db.	2310	Pircēju un pasūtītāju parādi
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	6520	Ieņēmumi no pamatlīdzekļu iznomāšanas un pārdošanas

- 2.6.3. Lai noteiktu pamatlīdzekļu atjaunošanas nelietderīgumu vai neefektivitāti, kā arī visu nepieciešamo norakstīšanas dokumentu sagatavošanai, Sabiedrības vadītājs nozīmē komisiju, kuras pienākumi ir:
- iepazīties ar norakstāmo pamatlīdzekļu tehnisko dokumentāciju, grāmatvedības uzskaites datiem un citu svarīgu informāciju, ja tāda ir;
 - veikt norakstāmo pamatlīdzekļu apskati dabā, novērtēt un dokumentēt to atjaunošanas un tālākas izmantošanas neiespējamību vai nelietderību (nepieciešamības gadījumā izmantojot speciālistu vai ekspertu atzinumu);
 - noskaidrot un dokumentēt pamatlīdzekļu norakstīšanas konkrētos iemeslus (fiziskais, morālais nolietojums, drošības noteikumu pārkāpumi, avārijas);
 - pamatlīdzekļu sabojāšanas vai pazaudēšanas gadījumā noskaidrot atbildīgās personas un apstākļus un sniegt priekšlikumus vadībai problēmas risināšanai un līdzekļu atgūšanai;
 - noteikt norakstāmo pamatlīdzekļu atsevišķu derīgo mezglu, detaļu un citu materiālu tālākas izmantošanas iespējas, nepieciešamības gadījumā pieaicinot ekspertus, veikt to novērtēšanu pēc attiecīgajā brīdī zemākās tirgus vērtības, kontrolēt šo detaļu izņemšanu no norakstāmā objekta;
 - sagatavot un nodot apstiprināšanai Sabiedrības vadītājam pamatlīdzekļu norakstīšanas aktus ar pielikumiem un slēdzieniem par iespējamo realizāciju, t.sk., nodošanu otrreizējās pārstrādes uzņēmumiem vai metāllūžņu savākšanas uzņēmumos, iznīcināšanu, utt.
- 2.6.4. Veicot pamatlīdzekļa izslēgšanu, Sabiedrība sastāda pamatlīdzekļa norakstīšanas aktu (skat. 10.pielikumu).
- 2.6.5. Ja, norakstot pamatlīdzekļus, komisijas slēdziens ir tos likvidēt, tad likvidācija notiek komisijas klātbūtnē, kura paraksta likvidācijas aktu.
- 2.6.6. Pamatlīdzekļu norakstīšanas aktu apstiprina Sabiedrības vadītājs, paraksta komisija, materiāli atbildīgā persona un galvenais grāmatvedis.

3. KRĀJUMI

21 Krājumi

- 2110 Izejvielas
- 2111 Pamatmateriāli un palīgmateriāli
- 2112 Degviela
- 2120 Nepabeigtie ražojumi un pasūtījumi
- 2130 Gatavie ražojumi un preces pārdošanai
- 2140 Avansa maksājumi par krājumiem

- 3.1. Sabiedrībā krājumi ir aktīvi, kas:
- tiek izmantoti materiālu vai izejvielu veidā;
 - saņemtie gatavie ražojumi apstrādei;
 - paredzēti pārdošanai Sabiedrības parastās darbības gaitā.
- 3.2. Krājumus iegrāmato un uzskaita to iegādes vērtībā, kas vienāda ar pirkšanas cenu, pamatojoties uz preču pavadzīmēm, rēķiniem u.c. attaisnojuma dokumentiem par krājumu iegādi. Iegādes cenai tiek pieskaitīti ar pirkumu saistītie papildu izdevumi (muitas nodoklis un citi ar pirkumu saistīti neatskaitāmi nodokļi un nodevas, transportēšanas, pārkraušanas vai citas izmaksas).
- 3.3. Mēbeļu ražošanai iegādātās izejvielas (līme, krāsas, laka, eļļa, skrūves un citi līdzīgi materiāli) tiek uzskaitītas grāmatvedības kontā 2110 „Izejvielas”.
- 3.4. Mēbeļu ražošanai iegādātie materiāli (koka plāksnes, blūči, stikla un metāla konstrukcijas, plēves un citi līdzīgi materiāli) tiek uzskaitīti grāmatvedības kontā 2111 „Pamatmateriāli un palīgmateriāli”.
- 3.5. Iegādāto izejvielu uz materiālu uzskaitē tiek veikta pēc nepārtrauktās inventarizācijas metodes, kas paredz, ka tiek reģistrēta katra ar krājumu kustību saistīta darbība.

Izejvielu, pamatmateriālu un palīgmateriālu iegādi, uz attaisnojuma dokumentu pamata grāmato:

Db.	2110/	Izejvielas
	2111	Pamatmateriāli un palīgmateriāli
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

- 3.6. Sabiedrības noliktavā elektroniskā veidā noliktavas pārzinis veic ienākošo un izsniegto ražošanai izejvielu un materiālu uzskaiti, kārtojot atbilstošus reģistrus *excel* tabulu veidā. Katra mēneša beigās noliktavas pārzinis sagatavo aktu par mēneša laikā izsniegtām ražošanai izejvielām un materiāliem, paraksta un iesniedz grāmatvedībai.
- 3.7. Uz akta pamata tiek veikta izlietoto krājumu norakstīšana:

Db.	7110	Izejvielu un materiālu iepirkšanas un piegādes izmaksas
Kr.	2110/	Izejvielas
	2111	Pamatmateriāli un palīgmateriāli

- 3.8. Iegādātās un izlietotās degvielas uzskaitē tiek veikta pēc nepārtrauktās inventarizācijas metodes. Degvielu uzskaita naturālā un naudas izteiksmē katras degvielas markai un Sabiedrības transporta vienībai.

- 3.9. Pamatojoties uz saņemto pavadzīmi un automobiļu vadītāju iesniegtajiem EKA čekiem par degvielas iegādi mēneša ietvaros tiek veikti grāmatojumi:

Db.	2111	Degviela
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310/	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem
	2380	Norēķini ar norēķinu personām

Katra mēneša beigās, pamatojoties uz sastādītām ceļazīmēm un maršruta lapām (Sabiedrībā jābūt izstrādātam „Nolikums par automašīnas izmantošanu saimnieciskajā darbībā, degvielas uzskaiti un norakstīšanu”), tiek veikta degvielas norakstīšana:

Db.	7561	Transportlīdzekļu degvielas izmaksas
Kr.	2111	Degviela

- 3.10. Par krājumiem samaksātie avansi nav krājumi, bet gan norēķinu postenis, kas krājumu sastāvā ir iekļauts, pamatojoties uz likviditāti. Veicot avansa maksājumi piegādātājam, grāmato:

Db.	2140	Avansa maksājumi par krājumiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	2620	Norēķinu konts bankā

Saņemot krājumus un iegādes attaisnojošo dokumentu, tiek veikts grāmatojums:

Db.	2110/	Izejvielas
	2111	Pamatmateriāli un palīgmateriāli
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Avansa ieskaits:

Db.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem
Kr.	2140	Avansa maksājumi par krājumiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

3.11. Krājumu novērtēšana

- 3.11.1. Sabiedrība krājumu izlietojuma un atlikumu iegādes izmaksas vai ražošanas pašizmaksu nosaka pēc metodes "Pirmais iekšā — pirmais ārā" (FIFO).
- 3.11.2. Metode „Pirmais iekšā – pirmais ārā” (FIFO) pamatojas uz pieņēmumu, ka krājumu vienības, kuras iegādātas vai saražotas pirmās, tiek pārdotas vai izlietotas pirmās. Tādēļ tās vienības, kuras paliek krājumu atlikumā pārskata perioda beigās, ir tās, kuras iegādātas vai saražotas visvēlāk.
- 3.11.3. Sabiedrība lieto vienu un to pašu krājumu izlietojuma un atlikumu vērtības noteikšanas metodi visiem līdzīga veida un lietojuma krājumiem.
- 3.12. Reizi gadā tiek veikta krājumu inventarizācija, kuras veikšanā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem tiek piesaistīta inventarizācijas komisija. Sabiedrībā ir izstrādātas inventarizācijas instrukcijas.
- 3.13. Pamatojoties uz inventarizācijas rezultātiem, tiek veikti atbilstoši korigējoši grāmatojumi krājumu sastāvā:

- 1) Uz gada beigām 2110 un 2111 kontā atrodas tādas izejvielas un materiāli, kuri vēl nav izmantoti tālākajā pārstrādē, tās uzglabājas sabiedrības noliktavā;
- 2) Uz gada beigām ražošanas stadijā esošie, nepabeigtie ražojumi tiek atzīti bilancē, grāmatojot:

Db.	2120	Nepabeigtie ražojumi un pasūtījumi
Kr.	7110	Izejvielu un materiālu iepirkšanas un piegādes izmaksas

- 3) Uz gada beigām saražotā un nepārdota produkcija tiek atzīta bilancē, grāmatojot:

Db.	2130	Gatavie ražojumi un preces pārdošanai
Kr.	7110	Izejvielu un materiālu iepirkšanas un piegādes izmaksas

- 3.14. Nepabeigtos ražojumus un gatavo produkciju uz gada beigām novērtē **atbilstoši ražošanas pašizmaksai**. Krājumu ražošanas pašizmaksā iekļauj izejvielu, pamatmateriālu un paligmateriālu iegādes izmaksas un citus izdevumus (piemēram, tiešās darbaspēka izmaksas, transportēšanas, pārkraušanas vai citas izmaksas, kas tieši saistītas ar attiecīgo krājumu vienību ražošanu vai izgatavošanu).
- 3.15. Krājumu ražošanas pašizmaksu veido tiešās un netiešās produkcijas ražošanas izmaksas:
 - tiešās ražošanas izmaksas veido izmaksas, kas tieši attiecināmas uz saražoto produkciju (piemēram, tiešās materiālu izmaksas, tiešās personāla izmaksas, pakalpojumu izmaksas);
 - netiešās ražošanas izmaksas veido izmaksas, kas rodas produkcijas ražošanas laikā un ir netieši attiecināmas uz saražoto produkciju;
 - netiešās ražošanas izmaksas iedala ražošanas pieskaitāmajās nemainīgajās izmaksās, kas saglabājas nosacīti nemainīgas neatkarīgi no ražošanas apjoma vai ražošanas procesa dīkstāves, un ražošanas pieskaitāmajās mainīgajās izmaksās, kuras mainās atkarībā no ražošanas apjoma izmaiņām;
 - netiešās ražošanas pieskaitāmās nemainīgās izmaksas attiecina uz atsevišķu produkcijas veidu ražošanas pašizmaksu, pamatojoties uz ražošanas iekārtu normālu jaudu, kas ir produkcijas ražošanas apjoms, kādu paredzēts sasniegt vidēji vairāku gadu vai sezonu laikā normālos apstākļos, ņemot vērā jaudas zudumu plānoto uzturēšanas pasākumu rezultātā. Var pamatoties uz faktisko produkcijas ražošanas apjomu, ja tas aptuveni atbilst normālai jaudai;
 - netiešo ražošanas pieskaitāmo nemainīgo izmaksu summa, ko attiecina uz katru saražotās produkcijas vienību, nepalielinās produkcijas ražošanas apjoma samazināšanās vai dīkstāves rezultātā. Neattiecinātās pieskaitāmās izmaksas atzīst par izdevumiem tajā pārskata gadā, kurā tās radušās. Pārskata gados, kad ražošanas apjoms ir neparasti liels, netiešo ražošanas pieskaitāmo nemainīgo izmaksu summu, ko attiecina uz katru saražotās produkcijas vienību, samazina;
 - netiešās ražošanas pieskaitāmās mainīgās izmaksas attiecina uz katru saražotās produkcijas vienību, pamatojoties uz ražošanas iekārtu faktisko izmantošanas intensitāti.
- 3.16. Preču pārdošanai uzskaitē tiek veikta datorprogrammā „Nosaukums”, kuras izmantošanas tiesības saskaņā ar Autortiesību likumu apliecina licence.
- 3.17. Preču pārdošanas vai preču izsniegšanas apliecinošā attaisnojuma dokumenta eksemplāru skaits Sabiedrībā ir noteikti **3 eksemplāri**: preču saņēmējam, glabāšanai preču izsniegšanas vietas adresē, grāmatvedībai.
- 3.18. Sabiedrība preču piegādes dokumentu vai pārvadājumu dokumentu tā nosūtīšanas dienā un attiecīgo preču saņemšanas dienā un pirms preču tālākas piegādes (pārdošanas) vai citu darbību veikšanas ar tām hronoloģiskā secībā reģistrē attiecīgi uzņēmuma izdoto vai saņemto preču piegādes dokumentu un pārvadājumu dokumentu reģistrā. Reģistrā norāda šādu informāciju:
 - ieraksta datums un kārtas numurs;

- preču piegādes dokumenta vai pārvadājumu dokumenta sagatavošanas datums un reģistrācijas numurs;
- preču piegādes dokumentā vai pārvadājumu dokumentā norādītais preču nosūtītājs (izsniedzējs) (juridiskās personas nosaukums vai fiziskās personas vārds, uzvārds).

4. DEBITORI

23 Norēķini par prasībām (ar debitoriem)

- 2310 Pircēju un pasūtītāju parādi
- 2314 Norēķini ar šaubīgajiem pircējiem un pasūtītājiem
- 2340 Citi debitori
- 2341 Avansa maksājumi par pakalpojumiem
- 2360 Īstermiņa aizdevumi akcionāriem vai dalībniekiem un vadībai
- 2370 Uzkrātie ieņēmumi
- 2380 Norēķini ar norēķinu personām

4.1. Debitoru klasifikācija

4.1.1. **Debitoru parādi ir finanšu aktīvi**, kas Sabiedrībai nākotnē radīs ekonomisko labumu (naudas vai citu aktīvu) palielinājumu vai saistību samazinājumu.

4.1.2. Sabiedrībai ir iekārtoti šādi debitoru uzskaites analītiskie konti:

- norēķini ar pircējiem un pasūtītājiem norēķinu par pārdotajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem uzskaitē, pamatojoties uz izrakstītajiem rēķiniem;
- avansa maksājumi par pakalpojumiem, saņemtie avansa rēķini netiek grāmatoti (tiek uzskaitīti ārpus bilances), tiek iegrāmatota tikai šo rēķinu apmaksa;
- īstermiņa aizdevumi sabiedrības dalībniekiem un vadībai īstermiņa aizdevumu uzskaitē, saskaņā ar noslēgto līgumu, faktiski izsniegtajiem aizdevumiem un aizdevumu atmaksai;
- norēķini ar norēķinu personām izsniegto avansu saimnieciskās darbības izdevumiem, komandējumiem uzskaitē (Sabiedrībā ir izstrādāts „Nolikums par avansu izsniegšanas un izlietojuma kārtību”);
- pārmaksātie nodokļi, iepriekš samaksātie nodokļi – avansā samaksātā uzņēmuma ienākuma nodokļa un pārmaksāto nodokļu uzskaitē, atbilstoši nodokļu aprēķiniem un faktiski veiktajiem maksājumiem;
- parādi nedrošajiem debitoriem norēķinu par pārdotajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem uzskaitē, kuru atgūšana ir apšaubāma.

4.1.3. Debitoru parādi grāmatvedības datorprogrammā tiek grāmatoti iegādes vērtībā, pamatojoties uz izrakstītajiem rēķiniem, aizdevuma līgumiem, avansa norēķinu pārskatiem, nodokļu izdrukām, grāmatvedības izziņām un citiem attaisnojuma dokumentiem.

4.1.4. Debitoru parādu atlikumus bilancē norāda atbilstoši attaisnojuma dokumentiem un ierakstiem sabiedrības grāmatvedības reģistros un saskaņo (salīdzina) ar attiecīgajiem debitoriem, veicot savstarpējo atlikumu salīdzināšanu bilances datumā (skat. 11.pielikumu).

4.1.5. Pārskata gada slēguma salīdzināšanos ar debitoriem Sabiedrība veic laika periodā no pārskata gada 1.oktobra līdz nākamā pārskata gada 31.janvārim. Strīda gadījumos debitoru parādu atlikumus bilancē norāda atbilstoši sabiedrības grāmatvedības datiem.

4.1.6. Debitoru parādi, kas uzskaitīti ārvalstu valūtā, tiek automātiski pārrēķināti uz *euro* pēc Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsaucē kursa darījuma noslēgšanas dienā un pārskata gada beigās, atzīstot ieņēmumus vai izdevumus no valūtas kursu svārstībām.

4.2. Nedrošie debitoru parādi

4.2.1. Ja rodas šaubas par pārskata gadā vai iepriekšējos pārskata gados atzīta debitoru parāda atgūšanu, kārtējā pārskata gadā apšaubāmās summas apmērā veido uzkrājumus nedrošiem parādiem, vienlaikus iekļaujot attiecīgo summu kā izmaksas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

- 4.2.2. Parādu uzskata par nedrošu, piemēram, ja parādnieks nonācis finansiālās grūtībās un viņam ar tiesas nolēmumu pasludināts maksātnespējas process, ja parāds noteiktajā termiņā, kā arī pēc atgādinājuma saņemšanas nav samaksāts, ja parādnieks ir apstrīdējis parāda piedziņas tiesības, kā arī citos gadījumos.
- 4.2.3. Nedrošus debitoru parādus nosaka pēc stāvokļa pārskata gada bilances datumā, izvērtējot katra parāda atgūšanas iespēju. Debitoru parādiem, kuru saņemšana tiek apšaubīta, apšaubāmās summas apmērā veido uzkrājumus, kurus grāmato atsevišķajā kontā 2314 „Norēķini ar šaubīgajiem pircējiem un pasūtītājiem”:

Db.	7440	Šaubīgo debitoru izmaksas
Kr.	2314	Norēķini ar šaubīgajiem pircējiem un pasūtītājiem

Kad debitora parāds vairs nav atgūstams, veic šaubīgo pircēju un pasūtītāju izslēgšanu

Db.	2314	Norēķini ar šaubīgajiem pircējiem un pasūtītājiem
Kr.	2310	Pircēju un pasūtītāju parādi

- 4.2.4. Debitoru parādu atlikumi bilancē tiek parādīti neto (atgūstamajā) vērtībā, kas aprēķināta, no šo parādu uzskaites vērtības atbilstoši grāmatvedības datiem atskaitot nedrošiem parādiem izveidoto uzkrājumu atlikumus.
- 4.2.5. Ja parāds uzskatāms par bezcerīgu (zaudētu bez cerībām to kādreiz atgūt), kam nebija izveidoti uzkrājumi, tad tas tiek iekļauts uzreiz pārskata perioda izmaksās:

Db.	7441	Bezcerīgo debitoru norakstīšana
Kr.	2310	Pircēju un pasūtītāju parādi

4.3. Uzkrātie ieņēmumi

- 4.3.1. Grāmatvedības kontā 2370 „Uzkrātie ieņēmumi” norāda skaidri zināmās norēķinu summas ar pircējiem un pasūtītājiem par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu pārskata gadā, attiecībā uz kuriem saskaņā ar līguma nosacījumiem bilances datumā vēl nav pienācis maksāšanai paredzētā attaisnojuma dokumenta (rēķina) iesniegšanas termiņš. Šīs norēķinu summas aprēķina, pamatojoties uz attiecīgajā līgumā noteikto cenu un faktisko preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu apliecinājošiem dokumentiem un veic šādu grāmatojumu uz gada beigām:

Db.	2370	Uzkrātie ieņēmumi
Kr.	6./	Ieņēmumi no uzņēmuma saimnieciskās darbības
	81.	Dažādi ieņēmumi

Darījuma attaisnojošā dokumenta (rēķina, pavadzīmes u.tml.) piestādīšana, uzkrāto ieņēmumu norakstīšana

Db.	2310	Pircēju un pasūtītāju parādi
Kr.	2370	Uzkrātie ieņēmumi
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

- 4.3.2. Iespējamie aktīvi, kas varētu rasties konkrēta pagātnes notikuma (piemēram, noslēgta nodomu līguma vai iespēju līguma) sakarā, netiek iekļauti bilancē.

4.4. Avansa maksājumi par pakalpojumiem

- 4.4.1. Grāmatvedības kontā 2341 „Avansa maksājumi par pakalpojumiem” tiek uzskaitīta informācija par maksājumiem, kas veikti, pamatojoties uz saņemto avansa rēķinu. Avansa rēķins netiek grāmatots, bet gan uzskaitīts ārpus bilances.
- 4.4.2. Veicot avansa maksājumu, darījums tiek grāmatots grāmatvedības kontā 2341 „Avansa maksājumi par pakalpojumiem” vērtībā bez PVN, un grāmatvedības kontā 5721 „Norēķini par pievienotās vērtības nodokli” tiek uzskaitīts rēķinā uzrādītais budžetā maksājamais pievienotās vērtības nodoklis.

Db.	2341	Avansa maksājumi par pakalpojumiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	2620	Bankas norēķinu konts

Saņemts izrakstīts rēķins par saņemtiem pakalpojumiem:

Db.	7./	Saimnieciskās darbības izmaksas
	82.	Dažādās izmaksas
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Avansa ieskaits veikšana:

Db.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem
Kr.	2341	Avansa maksājumi par pakalpojumiem
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

4.5. Norēķini ar norēķinu personām

- 4.5.1. Grāmatvedības kontā 2380 „Norēķini ar norēķinu personām” tiek uzskaitīta informācija par norēķinu personu avansu izsniegšanu un izlietojumu, grāmatojot:
- Avansu izsniegšana norēķinu personai:

Db.	2380	Norēķini ar norēķinu personām
Kr.	26.	Naudas līdzekļi

Norēķinu personas avansa izlietojums (saskaņā ar iesniegto atskaiti un tiem pievienotiem attaisnojošiem dokumentiem):

Db.	7./	Saimnieciskās darbības izmaksas
	82.	Dažādās izmaksas
Kr.	2380	Norēķini ar norēķinu personām

- 4.5.2. Skaidrās un bezskaidras naudas avanss ir maksājums fiziskai personai – Sabiedrības darbiniekam, valdes vai padomes, loceklim, īpašniekam dalībniekam vai biedram – Sabiedrības saimniecisko darījumu nodrošināšanai no Sabiedrības kases (skaidrā naudā) vai bankas konta (bezskaidrā nauda), lai šī persona veiktu vienu vai vairākus maksājumus saskaņā ar doto uzdevumu (piemēram, komandējuma, preču iegādes vai pakalpojumu izmantošanas izdevumu segšanai).
- 4.5.3. No avansa norēķinu personas saņemtam attaisnojuma dokumentam ir jāatbilst Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju” 8.¹ un 8.² punktiem.

- 4.5.4. Avansa saņēmējs līdz nākamā mēneša 15.datumam sagatavo avansa atskaiti par avansā saņemtās naudas izlietošanu un šai atskaitai pievieno attaisnojuma dokumentus, kas apliecina naudas izlietošanas faktu. Grāmatvedības reģistros veicami atbilstoši grāmatojumi. Attaisnojuma dokumentus numurē hronoloģiskā secībā, kādā tie ierakstīti avansa norēķinā (Avansa norēķina paraugs – skat. 3.pielikumu).
- 4.5.5. Skaidrā vai bezskaidrā naudā ar pārskaitījumu bankas norēķinu kontā avansu izsniedz Sabiedrības darbiniekiem, valdes locekļiem, dalībniekiem un citām personām, kuras ir apstiprinātas kā avansa norēķinu personas (skat. 2.pielikumu).
- 4.5.6. Izsniedzot skaidrās naudas avansu, tiek sastādīts kases izdevumu orderis (skat. 6.pielikumu).
- 4.5.7. Avansa norēķinu personai izsniegts un neizlietots skaidrās vai bezskaidras naudas avansu atlikums uz mēneša beigām nedrīkst pārsniegt valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru (likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta otrās septiņi prim daļā noteikts periods 90 dienas).
- 4.5.8. Sabiedrībā, saņemot skaidrās naudas neizmantotā avansa atlikuma atmaksu, tiek sastādīts kases ieņēmumu orderis (skat. 7.pielikumu).

4.6. Īstermiņa aizdevumi sabiedrības dalībniekiem un vadībai

- 4.6.1. Grāmatvedības kontā 2370 „Īstermiņa aizdevumi sabiedrības dalībniekiem un vadībai” tiek uzskaitīta informācija par dalībniekiem un sabiedrības vadībai izsniegtiem īstermiņa aizdevumiem.

Db	2370	Īstermiņa aizdevumi sabiedrības dalībniekiem un vadībai
Kr.	26.	Naudas līdzekļi

Aprēķinot aizdevuma procentus, grāmato:

Db.	2370	Īstermiņa aizdevumi sabiedrības dalībniekiem un vadībai
Kr.	8120	Pārējie ieņēmumi no procentiem un tiem pielīdzināmi ieņēmumi

- 4.6.2. Sabiedrības dalībniekiem un vadībai tiek izsniegts aizdevums, pamatojoties uz starp Sabiedrību un aizņēmēju sastādītu un parakstītu aizdevuma līgumu. Aizdevuma līgumā ir atrunāti visi būtiskie noteikumi – aizdevuma summa, procentu likme, procentu likmes aprēķināšanas laiks, aizdevuma atmaksas termiņš.

5. NĀKAMO PERIODU IZMAKSAS

24 Nākamo periodu izmaksas

2410 Nākamo periodu izmaksas

- 5.1. Maksājumus, kas izdarīti pirms bilances datuma, bet attiecas uz nākamajiem pārskata gadiem, norāda grāmatvedības kontā 2410 "Nākamo periodu izmaksas".
- 5.2. Uz nākamo periodu izmaksām attiecina avansētos izdevumus, apmaksājot rēķinus par pakalpojumiem, kuri tiks saņemti vai kuru izmaksas attiecas uz nākamajiem pārskata periodiem. Nākamo periodu izmaksas uz pārskata perioda izmaksām attiecina tajos periodos, uz kuriem tie attiecas.

Saņemto nākamo periodu izmaksu attaisnojuma dokumentu grāmato:

Db.	2410	Nākamo periodu izmaksas
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

- 5.3. Nākamo periodu izmaksu kontā atzītos maksājumus iekļauj pamatdarbības izmaksās pēc uzkrāšanas principa, tās atzīstot periodā, uz kuru tie attiecas. Sabiedrība nākamo periodu izmaksas noraksta katra mēneša beigās, veicot grāmatojumu

Db.	7.	Saimnieciskās darbības izmaksas
Kr.	2410	Nākamo periodu izmaksas

- 5.4. Finanšu pārskata bilanci neatzīst neapmaksātās nākamo periodu izmaksas. Līdz ar to katra gada beigās tiek pārbaudīts, vai grāmatvedības kontā 2410 iegrāmatotās nākamo periodu izmaksas tika apmaksātas.

6. NAUDAS LĪDZEKĻI

26 Naudas līdzekļi

- 2610 Kase
- 2620 Norēķinu konts bankā
- 2621 Norēķinu konts bankā (ārvalstu valūtā)
- 2650 Nauda ceļā

- 6.1. Sabiedrības naudas līdzekļi ir skaidrā nauda kasē un bezskaidrās naudas līdzekļi norēķinu kontos bankā.
- 6.2. Darījumu ar skaidro naudu kārtošana Sabiedrības kasē ir noteikta Sabiedrības nolikumā „Par kases operācijām”.
- 6.3. Sabiedrība bezskaidrās naudas operācijām izmanto internetbankas pakalpojumus. Bezskaidrās naudas kustība tiek grāmatota, pamatojoties uz internetbankas izdruku (notiek datu eksports/imports starp internetbanku un grāmatvedības programmu). Par noteikto pārskata periodu no bankas tiek pasūtīts un saņemts kontu apgrozījuma pārskats papīra formātā.
- 6.4. Kontā 2650 „Nauda ceļā” tiek uzskaitīti, piemēram, Sabiedrības veiktie bezskaidrās naudas maksājumi no Sabiedrības kases uz Sabiedrības kontu bankā inkasācijas rezultātā.

Veiktās inkasācijas grāmatojums:

Db.	2650	Nauda ceļā
Kr.	2610	Kase
Db.	2620	Norēķinu konts bankā
Kr.	2650	Nauda ceļā

- 6.5. Pārskata gada beigās ārvalstu valūtas naudas atlikumus manuāli pārvērtē *euro* pēc Eiropas Centrālās bankas publicēta *euro* atsaucē kursa pārskata gada pēdējā dienā, atzīstot ieņēmumus vai izmaksas no valūtas kursu svārstībām.

7. PAŠU KAPITĀLS

31 Pamatkapitāls vai līdzdalības kapitāls

3110 Daļu kapitāls (pamatkapitāls).

34 Nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi

3410 Pārskata gada peļņa vai zaudējumi

3420 Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi

7.1. Sabiedrības **pašu kapitālu veido pamatkapitāls un nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi.**

7.2. **Pamatkapitāls** ir statūtos naudas izteiksmē noteikts lielums, ko veido Sabiedrības **daļu nominālvērtību kopsumma**. No juridiskā viedokļa pamatkapitāla sadalījums dod pamatu:

- balsstiesību aprēķināšanai dalībnieku sapulcēs un
- dividenžu noteikšanai, jo tās tiek aprēķinātas, proporcionāli īpašumā esošajām daļām.

7.3. Pārskata gada beigās visus pārskata gada ieņēmumu un izmaksu kontus slēdz uz kontu 3410 „Pārskata gada nesadalītā peļņa”.

Ieņēmumu un izmaksu kontu slēgšana uz grāmatvedības kontu 3410

Db.	8610	Peļņa vai zaudējumi
Kr.	3410	Pārskata gada peļņa vai zaudējumi

7.4. Grāmatvedības kontā 3410 „Pārskata gada peļņa vai zaudējumi” norāda summu, kas atbilst peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī „Pārskata gada peļņa vai zaudējumi” norādītajai summai.

7.5. Līdz ar nākamā pārskata gada notecēšanai, visa nesadalīta iepriekšējo gadu peļņa vai zaudējumi tiek pārgrāmatoti grāmatvedības kontā 3420 „Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi”.

Db.	3410	Pārskata gada peļņa vai zaudējumi
Kr.	3420	Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai zaudējumi

Ja iepriekšējā gada peļņas daļa uz dalībnieku lēmuma pamata tiek sadalīta dividendēs, grāmato:

Db.	3420	Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi
Kr.	5810	Norēķini par pārskata gada dividendēm

8. UZKRĀJUMI

4310 Uzkrājumi paredzamajiem nodokļiem

4320 Citi uzkrājumi

- 8.1. **Saistības** ir Sabiedrības pašreizējs pienākums, ko radījuši pagātnes notikumi, ja ir sagaidāms, ka, šo pienākumu izpildot, Sabiedrība zaudēs ekonomiskā izdevīguma resursus.
- 8.2. **Uzkrājumi** ir paredzēti, lai segtu saistības, kuru būtība ir skaidri noteikta un kuras bilances datumā ir paredzamas vai zināmas vai kuras noteikti radīsies, bet var mainīties šo saistību segšanai nepieciešamās summas lielums vai šo saistību rašanās datums.
- 8.3. Uzkrājumus Sabiedrība veido tikai tad, ja ir ievēroti abi šie nosacījumi:
- sabiedrībai saistībā ar konkrētu pagātnes notikumu ir pašreizējs pienākums nākamajos pārskata gados izdarīt par labu citai personai zināmas darbības (turpmāk – pienākums), kuru pamats ir tiesību akts, līgums vai prakses radīts pienākums;
 - sagaidāms, ka 1. punkta pienākuma izpildei būs nepieciešama saimnieciskos labumus ietverošu resursu aizplūde un sabiedrība spēj ticami novērtēt (aplēst) pienākuma izpildei nepieciešamo summu.
- 8.4. Sabiedrība veido uzkrājumus izdevumu segšanai, ja šo izdevumu būtība ir skaidri noteikta un to rašanās bilances datumā ir paredzama vai zināma vai kuri noteikti radīsies, bet var mainīties šo izdevumu segšanai nepieciešamās summas lielums vai to rašanās datums.
- 8.5. Uzkrājumus novērtē saskaņā ar grāmatvedības aplēsi par summu, ko sabiedrība pamatoti maksātu, ja izpildītu pienākumu bilances datumā pašu spēkiem vai ja šajā datumā nodotu šā pienākuma izpildi trešajai personai. Aplēses sagatavošanā neņem vērā ieņēmumus, kurus varētu gūt no paredzamās aktīvu atsavināšanas.
- 8.6. Uzkrājumus Sabiedrība pārskata katrā bilances datumā. Ja turpmāku notikumu ietekmē mainās apstākļi, kas bija par pamatu līdzšinējam uzkrājumu novērtējumam, vai ir iegūta jauna informācija, Sabiedrībai maina grāmatvedības aplēsi un koriģē (palielināt vai samazināt) attiecīgo uzkrājumu summu. Ja vairs netiek izpildīti attiecīgo uzkrājumu atzīšanas nosacījumi, tos izslēdz.
- 8.7. Uzkrājumus novērtē saskaņā ar precīzāko grāmatvedības aplēsi par summu, kas nepieciešama bilances datumā, lai segtu izdevumus, kuri varētu rasties.
- 8.8. Uzkrājumu un citu saistību atšķirības: uzkrājumiem atšķirībā no parādiem piegādātājiem un darbuzņēmējiem, kā arī uzkrātām saistībām, pastāv nenoteiktība par to izpildei nepieciešamo izdevumu summu un izpildes laiku.
- 8.9. Uzkrājumus veido, lai izpildītu šādus grāmatvedības uzskaites principus:
- uzkrāšanas princips – ieņēmumi un izdevumi jānorāda, ņemot vērā to rašanās laiku, nevis naudas saņemšanas vai izdošanas laiku, kas nozīmē, ka neatkarīgi no rēķina izstādīšanas vai naudas maksājuma datuma, jānorāda visi ieņēmumi un izdevumi, kas saistīti ar pārskata periodu;
 - piesardzības princips – zaudējumi atzīstami jau tad, kad radusies varbūtība par to rašanos, kas nozīmē, ka jāņem vērā visas paredzamās riska summas.
- 8.10. Neatkarīgi no rēķina saņemšanas vai izrakstīšanas datuma uz uzkrājumiem nav attiecināmas izmaksas, kas radušās pārskata gadā, ja šo izmaksu apjoms vai maksājuma datums gada pārskata sastādīšanas laikā ir precīzi zināms.
- 8.11. Sabiedrība neatzīst uzkrājumus:
- izmaksām, kuras radīsies nākotnē: saistības, kuras atzīst Sabiedrības bilancē, ir saistības, kuras pastāv bilances datumā neatkarīgi no Sabiedrības darbības nākotnē;

- nākotnes pamatdarbības zaudējumiem, jo tie neatbilst saistību definīcijai un saistību atzīšanas nosacījumiem.
- 8.12. Iespējamās saistības ir:
- 8.12.1. Iespējams pienākums,
- ko izraisījuši pagātnes notikumi, un
 - kura pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no tā, vai būs vai nebūs noticis viens vai vairāki nenoteikti nākotnes notikumi, kurus Sabiedrība pilnībā nespēj kontrolēt,
- vai
- 8.12.2. Pašreizējs pienākums,
- ko izraisījuši pagātnes notikumi, bet
 - kuru neatzīst finanšu pārskatā, jo nav ticams, ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešama saimniecisko labumu aizplūšana, vai arī
 - pienākuma izpildei nepieciešamo summu nav iespējams ticami novērtēt.
- 8.13. Iespējamās saistības, kas varētu rasties konkrēta pagātnes notikuma (piemēram, sniegta galvojuma) sakarā, netiek iekļauts grāmatvedības uzskaitē.
- 8.14. Grāmatvedības kontā 4210 „Uzkrājumi paredzamajiem nodokļiem” Sabiedrība atspoguļo uzkrājumus nodokļiem, kad sabiedrībai ir uzsākts tiesāšanas process ar konkrēto kompetento institūciju un nav precīzi zināms šī procesa iznākums, kā arī citos gadījumos, kad Sabiedrība paredz konkrēta nodokļa iekasēšanas iespējamību.

9. KREDITORU SAISTĪBAS

9.1. Norēķini par aizņēmumiem un finanšu nomas saistībām

51 Norēķini par aizņēmumiem

- 5110 Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm
- 5120 Īstermiņa izņēmumi no kredītiestādēm
- 5130 Citi ilgtermiņa aizņēmumi
- 5140 Citi īstermiņa aizņēmumi

- 9.1.1. Sintētiskais konts 51 „Norēķini par aizņēmumiem” uzkrāj informāciju par subkontiem, kuros tiek atspoguļota informācija par aizņēmumu no vadības, finanšu nomas saistību ilgtermiņa un īstermiņa daļu, procentu maksājumu saistībām, kā arī par ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumiem no kredītiestādēm.

Saņemot aizņēmumu no kredītiestādes/ vadības, grāmato:

Db.	26.	Naudas līdzekļi
Kr.	5110/	Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm
	5130	Citi ilgtermiņa aizņēmumi

Grāmatojums, saņemot pavadzīmi (dokumentu) par attiecīgo aktīvu un saistību nodibināšanu:

Db.	12.	Pamatlīdzekļi
Kr.	5130	Citi ilgtermiņa aizņēmumi

- 9.1.2. Pārskata gada beigās, atbilstoši aizņēmumu un finanšu līgumu nosacījumiem un nākamajā gadā saņemtajiem rēķiniem, Sabiedrība aprēķina uzkrātos procentus, saistības uzskaitot aizņēmuma un finanšu nomas (nevis uzkrāto saistību) saistību kontos.

Db.	8210	Samaksātie procenti un tiem pielīdzināmās izmaksas
Kr.	5120/	Īstermiņa izņēmumi no kredītiestādēm
	5140	Citi īstermiņa aizņēmumi

- 9.1.3. Pārskata gada beigās gada pārskata vajadzībām Sabiedrība aprēķina to ilgtermiņa aizņēmumu saistību daļu, kura atmaksājama gada laikā no bilances datuma, veicot pārgrāmatošanu.

Db.	5110/	Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm
	5130	Citi ilgtermiņa aizņēmumi
Kr.	5120/	Īstermiņa izņēmumi no kredītiestādēm
	5140	Citi īstermiņa aizņēmumi

- 9.1.4. Pārskata gada beigās aizņēmumu atlikumu vērtības ārvalstu valūtā manuāli pārvērtē *euro* pēc Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsaucē kursa pārskata gada pēdējā dienā, atzīstot ieņēmumus vai izmaksas no valūtas kursu svārstībām.

- 9.1.5. Aizņēmuma izmaksas (komisijas izmaksas, juridiskās izmaksas), kas radušās saistībā ar aizņēmuma saņemšanu, uzskaita izdevumos dienā, kad saņem rēķinu par saņemtajiem pakalpojumiem vai saskaņā ar līguma nosacījumiem.

- 9.1.6. Kreditoru parādu atlikumus bilancē norāda atbilstoši attaisnojuma dokumentiem un ierakstiem sabiedrības grāmatvedības reģistros un saskaņo (salīdzina) ar attiecīgajiem kreditoriem, veicot savstarpējo atlikumu salīdzināšanu bilances datumā (skat. 12.pielikumu).
- 9.1.7. Pārskata gada slēguma salīdzināšanos ar kreditoriem Sabiedrība veic laika periodā no pārskata gada 1.oktobra līdz nākama pārskata gada 31.janvārim. Strīda gadījumos kreditoru parādu atlikumus bilancē norāda atbilstoši sabiedrības grāmatvedības datiem.
- 9.1.8. Sabiedrība nomu klasificē par **finanšu nomu**, ja pēc būtības tiek nodotas nomniekam visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzības un ja tā atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:
- nomātā aktīva īpašuma tiesības tiks nodotas nomniekam līdz nomas termiņa beigām;
 - nomas termiņš ietver būtiski lielāko daļu no aktīva lietderīgās lietošanas laika pat tad, ja īpašuma tiesības netiek nodotas;
 - iznomātie aktīvi ir tik specifiski, ka tos, būtiski nepārveidojot, ir tiesīgs lietot tikai nomnieks.
- 9.1.9. Nomāts pirkums (līzings) ir preču piegādes darījums, kurā līzings devējs, pamatojoties uz noslēgto nomas pirkuma līgumu, uz noteiktu laiku un par līgumā noteiktajiem līzings maksājumiem nodod lietošanā līzings ņēmējam konkrētu precī (līzings objektu), nomas pirkuma līgumā paredzot, ka līzings objekts pāriet līzings ņēmēja īpašumā, ja līzings ņēmējs ir veicis visus līgumā noteiktos maksājumus.
- 9.1.10. Par finanšu nomu ir uzskatāms arī aktīva īres līgums ar izpirkuma tiesībām, kurā iekļauts noteikums, kas īrētājam dod iespēju, izpildot noteiktus nosacījumus, iegūt aktīva īpašuma tiesības.
- 9.1.11. Sabiedrība, iegūstot finanšu nomu, kā nomnieks atzīst nomāto aktīvu ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā attiecīgajā bilances postenī un tādā pašā summā atzīst ilgtermiņa un īstermiņa kreditoru saistības.

Veicot ikmēneša norēķinu par aizņēmumu – nomas maksājums, iegrāmato:

Db.	5140	Citi īstermiņa aizņēmumi
Kr.	2620	Norēķinu konts bankā

- 9.1.12. Papildus nomas maksājumus (piemēram, procentu maksājumus) iekļauj izmaksās tajā pārskata gadā, kad tie radušies.

Db.	8210	Samaksātie procenti un tiem pielīdzināmās izmaksas
Kr.	2620	Norēķinu konts bankā

- 9.1.13. Nomātajiem nolietojamiem aktīviem piemēro tādu pašu nolietojuma aprēķināšanas metodi, kāda ir noteikta nomnieka īpašumā esošiem pamatlīdzekļiem.
- 9.1.14. Pārskata gada beigās gada pārskata vajadzībām aprēķina to ilgtermiņa finanšu nomas saistību daļu, kura atmaksājama gada laikā no bilances datuma.
- 9.1.15. Pārskata gada beigās finanšu nomas atlikumu vērtības ārvalstu valūtā pārvērtē *euro* pēc Eiropas Centrālās bankas publicētais *euro* atsaucē kursa pārskata gada pēdējā dienā, atzīstot ieņēmumus vai izmaksas no valūtas kursu svārstībām.
- 9.1.16. Sabiedrība nomu klasificē par operatīvo nomu, ja tai nav nodoti visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzības.
- 9.1.17. Nomu klasificē par operatīvo nomu arī tādā gadījumā, ja noma atbilst šīs politikas 9.1.8.punktā minētajiem nosacījumiem, bet ir pazīmes, kas liecina, ka, iznomājot aktīvu, tomēr netiek nodoti visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzības.

- 9.1.18. Operatīvās nomas maksājumus, kā arī ar nomāto aktīvu saistītos apdrošināšanas maksājumus, nomātā aktīva uzturēšanas izdevumus un citus līdzīgus izdevumus nomas termiņa laikā atzīst par izmaksām tajā pārskata gadā, kad tās radušās.
- 9.1.19. Operatīvajā nomā nomātos aktīvus, atbilstoši noslēgto līgumu vai vienošanās nosacījumiem, Sabiedrības bilanciņā neuzrāda, bet uzskaita inventārajās sarakstos ārpus bilances.
- 9.1.20. Sabiedrībai ir Operatīvās nomas līgumi ar bankām, kurās tai ir atvērti norēķinu konti. Banka katru mēnesi automātiski pārskaita naudas līdzekļus operatīvās nomas un procentu apmaksai. Sabiedrība veic atbilstošus grāmatojumus:

Db.	7771	Nomas maksājumu izmaksas
	8210	Samaksātie procenti un tiem pielīdzināmās izmaksas
Kr.	2620	Norēķinu konts bankā

- 9.1.21. Nākotnes nomas maksājumus neuzrāda bilanciņā, bet uzskaita kā ārpusbilances saistības, lai tās skaidrotu finanšu pārskata pielikumā.

9.2. Norēķini par saņemtajiem avansi

52 Norēķini par saņemtajiem avansi

5210 No pircējiem saņemtie avansi

- 9.2.1. Analītiskajā kontā tiek uzskaitīta informācija par maksājumiem, kas tiek saņemti, pamatojoties uz izrakstīto avansa rēķinu. Avansa rēķins netiek grāmatots, bet gan uzskaitīts ārpus bilances.
- 9.2.2. Saņemot avansa maksājumu, darījums tiek grāmatots grāmatvedības kontā 5210 „No pircējiem saņemtie avansi” vērtībā bez PVN un grāmatvedības kontā 5721 „Norēķini par pievienotās vērtības nodokli” tiek uzskaitīts rēķinā uzrādītais budžetā maksājamais pievienotās vērtības nodoklis.

Db.	26.	Naudas līdzekļi
Kr.	5210	No pircējiem saņemtie avansi
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

Izrakstīts rēķins par sniegtiem pakalpojumiem/ pārdoto precī:

Db.	2310	Pircēju un pasūtītāju parādi
Kr.	6./	Ieņēmumi no uzņēmuma saimnieciskās darbības
	81.	Dažādi ieņēmumi
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli

Avansa ieskaits grāmatošana:

Db.	5210	No pircējiem saņemtie avansi
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	2310	Pircēju un pasūtītāju parādi

9.3. Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

53 Norēķini ar piegādātājiem, darbuzņēmējiem

5310 Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem

- 9.3.1. Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem ir Sabiedrības saistības par iegādātajām precēm, saņemtajiem pakalpojumiem saistībā ar pamatdarbību, pamatojoties uz saņemtajiem rēķiniem un preču pavadzīmēm-rēķiniem. Analītiski saistības tiek uzskaitītas atsevišķos kontos sadalījumā pa saņemtajiem pakalpojumiem, valūtām un precēm.

- 9.3.2. Pārskata gada beigās saistību atlikumu vērtības ārvalstu valūtā katram kreditoram atsevišķi pārvērtē *euro* atbilstoši Eiropas Centrālās bankas publicētām *euro* atsaucē kursam pārskata gada pēdējā dienā, atzīstot ieņēmumus vai izdevumus no valūtas kursu svārstībām.

Preces/Pakalpojuma saņemšana, par ko ir saņemts attaisnojošais dokuments (rēķins, pavadzīme u.tml.):

Db.	7./	Saimnieciskās darbības izdevumi
	82.	Dažādās izmaksas
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
Kr.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem

Apmaksas veikšana:

Db.	5310	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem
Kr.	26.	Naudas līdzekļi

9.4. Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem

56 Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)

5610 Norēķini par darba algu

- 9.4.1. Analītiskajā kontā 5610 tiek uzskaitītas saistības pret Sabiedrības darbiniekiem par aprēķināto darba algu, no kuras atskaitīti darba ņēmēja nodokļi un citi ieturējumi.

Db.	7210/	Darbinieku algas
	7220	Pārvaldes personāla un administratīvā personāla algas
Kr.	5610	Norēķini par darba algu

Nodokļu ieturēšana no bruto darba algas:

Db.	5610	Norēķini par darba algu
Kr.	5730	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
	5740	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

- 9.4.2. Darba algas, kompensāciju, ieturējumu, atvaļinājuma naudas un nodokļu aprēķināšana un uzskaitē darbinieku personīgajos kontos tiek veikta grāmatvedības **datorprogrammā „Nosaukums”**.

9.5. Norēķini par nodokļiem

57 Norēķini par nodokļiem un nodevām

- 5710 Norēķini par uzņēmumu ienākuma nodokli
- 5721 Norēķini par pievienotās vērtības nodokli
- 5730 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
- 5740 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
- 5750 Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva
- 5760 Dabas resursu nodoklis
- 5770 Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

- 9.5.1. Nodokļi tiek aprēķināti un nodokļu pārskati iesniegti, ievērojot Latvijas Republikas nodokļu uzskaiti reglamentējošos likumus un Ministru kabineta noteikumus.

- 9.5.2. Nodokļu saistību uzskaitē tiek lietoti analītiskie konti un subkonti.

- 9.5.3. Par pārskata gadu aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek grāmatots kontā 5710 „Norēķini par uzņēmumu ienākuma nodokli” un aprēķinātajai summai jāsakrīt ar peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītajām nodokļa izmaksām.

Db.	8810	Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu
Kr.	5710	Norēķini par uzņēmumu ienākuma nodokli

- 9.5.4. Norēķini par citiem nodokļiem, nodokļu saistību uzskaiti iedalās analītiskajos kontos:

- Subkontā 5740 „Iedzīvotāju ienākuma nodoklis” tiek uzskaitīts aprēķinātais un no darbinieku atalgojuma ieturētais algas nodoklis;
- Norēķini par valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām tiek uzskaitīti kontā 5730 „Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas”;
- Konta 5721 „Norēķini par pievienotās vērtības nodokli” subkontos tiek uzskaitīts aprēķinātais pievienotās vērtības nodoklis un priekšnodoklis, kā arī budžetā samaksātais nodoklis;
- konti 5750 „Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva”, 5760 „Dabas resursu nodoklis” 5770 „Uzņēmuma vieglo transportlīdzekļu nodoklis” tiek lietoti attiecīgās nodevas un nodokļu uzskaiti.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksas, ko maksā darba devējs, grāmato:

Db.	731.	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
Kr.	5730	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Uzņēmējdarbības riska valsts nodevas grāmatojums:

Db.	7320	Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva
Kr.	5750	Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva

- 9.6. **Norēķini par dividendēm**

58 Norēķini par dividendēm

5810 Norēķini par pārskata gada dividendēm

5820 Norēķini par iepriekšējo gadu dividendēm

- 9.6.1. Norēķini par dividendēm ir saistības pret Sabiedrības līdzīpašniekiem par tiem pienākošo pārskata gada vai iepriekšējo gadu peļņas daļu, ko pamato dalībnieka lēmums vai sapulces protokols.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieturēšana no aprēķinātām dividendēm fiziskajām personām:

Db.	5810	Norēķini par pārskata gada dividendēm
Kr.	5740	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

- 9.7. **Uzkrātās saistības**

59 Uzkrātās saistības

5910 Uzkrātās saistības piegādātājiem

5920 Uzkrātās saistības atvaļinājumiem

- 9.7.1. Grāmatvedības kontā „Uzkrātās saistības” norāda skaidri zināmās saistību summas pret piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem par pārskata gadā saņemtajām precēm vai pakalpojumiem, par kurām piegādes, pirkuma vai uzņēmuma līguma nosacījumu vai citu iemeslu dēļ bilances datumā vēl nav saņemts maksāšanai paredzēts attiecīgs attaisnojuma dokuments (rēķins).

Šīs saistību summas aprēķina, pamatojoties uz attiecīgajā līgumā noteikto cenu un faktisko preču vai pakalpojumu saņemšanu apliecinošiem dokumentiem.

- 9.7.2. Uzkrātās saistības grāmatvedības kontā 5910 „Uzkrātās saistības piegādātājiem” tiek atzītas, ja, saskaņā ar līgumu, pastāv saistības veikt samaksu par precēm vai pakalpojumiem, bet līdz Sabiedrības gada pārskata parakstīšanas publiskošanai datumam nav saņemts rēķins - nenoteiktība ir daudz mazāka nekā uzkrājumu gadījumā.

Db.	7./ 82.	Saimnieciskās darbības izdevumi Dažādās izmaksas
Kr.	5910	Uzkrātās saistības piegādātājiem

- 9.7.3. Aplēstās saistību summas pret darbiniekiem par pārskata gadā uzkrātajām neizmantotām atvaļinājumu dienām sabiedrības grāmatvedībā uzskaita grāmatvedības kontā 5920 "Uzkrātās saistības atvaļinājumiem".

- 9.7.4. Uzkrātās saistības neizmantotajiem atvaļinājumu izmaksām tiek veidotas izmaksas atvaļinājumiem, kuri tiek nopelnīti pārskata gadā, bet apmaksāti tikai nākamajā gadā. Saistību uzskaites vērtība tiek noteikta pārskata gada bilances datumā, reizinot darbinieku vidējo dienas atalgojumu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos ar pārskata gada beigās uzkrāto neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu.

Db.	7230	Izmaksas uzkrātām saistībām atvaļinājumiem
	7340	Izmaksas VSAOI uzkrātām saistībām atvaļinājumiem
Kr.	5920	Uzkrātās saistības atvaļinājumiem

- 9.7.5. Uzkrāto saistību aprēķins tiek pamatots ar iekšējo dokumentu – grāmatvedības izziņu.

9.8. Nākamo periodu ieņēmumi

59 Nākamo periodu ieņēmumi

5930 Nākamo periodu ieņēmumi

- 9.8.1. Maksājumus, kas saņemti pirms bilances datuma, bet attiecas uz nākamo pārskata gadu vai tālākiem pārskata gadiem, norāda bilances postenī „Nākamo periodu ieņēmumi”.
- 9.8.2. Sabiedrības kreditorus veido nākamo periodu ieņēmumi, kas tiek uzskaitīti postenī 5930 „Nākamo periodu ieņēmumi”. Tie ir ieņēmumi, kas saņemti pārskata periodā, bet attiecas uz nākamajiem periodiem, saņemot valsts atbalstu projektu ietvaros.

Db.	2620	Bankas norēķinu konts
Kr.	5930	Nākamo periodu ieņēmumi

Nākamo periodu ieņēmumu norakstīšana attiecīgā pārskata perioda ieņēmumos:

Db.	5930	Nākamo periodu ieņēmumi
Kr.	6. / 81.	Ieņēmumi no uzņēmuma saimnieciskās darbības Dažādi ieņēmumi

10. IEŅĒMUMI

10.1. Ieņēmumi no sabiedrības saimnieciskās darbības

61 Ieņēmumi no pārdošanas, kas apliekami ar nodokļiem vispārējā kārtībā

- 6110 Ieņēmumi no mēbeļu pārdošanas (mazumtirdzniecība)
- 6112 Ieņēmumi no mēbeļu pārdošanas (vairumtirdzniecība)
- 6120 Ieņēmumi no mēbeļu detaļu pārdošanas (mazumtirdzniecība)
- 6121 Ieņēmumi no mēbeļu detaļu pārdošanas (vairumtirdzniecība)
- 6130 Ieņēmumi no preču piegādes
- 6140 Ieņēmumi no remontdarbiem
- 6150 Ieņēmumi no mēbeļu ražošanas
- 6160 Pārējie ar sabiedrības pamatdarbību saistītie ieņēmumi

- 10.1.1. **Ieņēmumi** ir ienākumi, kas gūti parastās darbības rezultātā, tajā skaitā ieņēmumi no preču pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas, saņemtie procenti.
- 10.1.2. Ieņēmumi tiek atzīti atbilstoši pārlicēbai par iespēju Sabiedrībai gūt ekonomisko labumu un tik lielā apmērā, kādā to iespējams pamatot noteikt, atskaitot pievienotās vērtības nodokli un ar pārdošanu saistītās atlaides.
- 10.1.3. Ieņēmumus no preču pārdošanas uzskaita tad, kad ir ievēroti visi šie nosacījumi :
 - preces (attiecīgos gadījumos – īpašumtiesības uz precēm), viss risks par to bojāšanos vai bojāeju un visi varbūtējie ieguvumi no šīm precēm (piemēram, ienākumi un vērtības pieaugums) ir nodoti pircējam;
 - ieņēmumus var ticami novērtēt;
 - ir sagaidāms, ka Sabiedrība saņems ar darījumu saistītos saimnieciskos labumus;
 - izdevumus, kas radušies un radīsies saistībā ar darījumu, var ticami novērtēt.
- 10.1.4. Preču pārdošanu atzīst, ņemot vērā saimnieciskā darījuma saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu. Ja sabiedrība patur nozīmīgus īpašuma tiesībām uz precēm raksturīgos riskus, darījums nav pārdošana un ieņēmumus neatzīst. Sabiedrība var paturēt nozīmīgus īpašuma tiesībām uz precēm raksturīgos riskus un tiesības uz varbūtējiem ieguvumiem no šīm precēm, piemēram, gadījumos, ja:
 - Sabiedrība papildus parastajām garantijām uzņemas pienākumus par neapmierinošiem preces darbības rezultātiem;
 - saimniecisko labumu saņemšana no pircēja ir atkarīga no ienākumiem, ko šis pircējs gūs no šo preču tālākas pārdošanas;
 - Sabiedrība nosūta vai transportē uzstādāmas preces un preču uzstādīšana ir nozīmīga līguma daļa, kuru Sabiedrība vēl nav izpildījusi;
 - pircējam ir tiesības atteikties no pirkuma līgumā norādīta iemesla dēļ un nosūtīt preces atpakaļ arī tad, ja pastāv iespēja, ka pārdevējs nesaņems preces atpakaļ.
- 10.1.5. Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tad, kad pakalpojums ir sniegts un pakalpojuma saņēmējam ir izrakstīts rēķins. Sabiedrība sniedz mēbeļu remonta pakalpojumus.
- 10.1.6. Sabiedrības pamatdarbības veids ir mēbeļu tirdzniecība un ražošana, bet savas saimnieciskās darbības ietvaros tā veic arī remontdarbus un mēbeļu detaļu pārdošanu.
- 10.1.7. Sabiedrība izdala atsevišķos kontos ieņēmumus no vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, kā arī ieņēmumus pa šādiem realizācijas veidiem:
 - Mēbeļu pārdošana;
 - Mēbeļu detaļu pārdošana;

11. IZMAKSAS

11.1. Izdevumi izejvielu, materiālu un preču iepirkšanai

71 Izmaksas izejvielu, materiālu un preču iepirkšanai

- 7110 Izejvielu un materiālu iepirkšanas un piegādes izmaksas
- 7120 Preču iepirkšanas un piegādes izmaksas
- 7130 Saņemtās atlaides
- 7140 Samaksa par darbiem un pakalpojumiem no ārienes
- 7150 Pārējās materiālās izmaksas

11.1.2. Sintētiskajā kontā 71 „Izmaksas izejvielu, materiālu un preču iepirkšanai” tiek apkopota informācija par pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo materiālu, preču iegādes izdevumiem, kura tiek reģistrēta analītiskajos kontos un subkontos, uzskaitot:

- Izejvielu un materiālu iepirkšanas un to piegādes, transportēšanas izdevumi
- Gatavās produkcijas iepirkšanas un piegādes izdevumi
- Samaksa par darbiem un pakalpojumiem no ārpuskalpojumu sniedzējiem
- Pārējie materiālie izdevumi (piemēram, nodoklis par dabas resursu izmantošanu u.c.)

11.1.3. Grāmatvedības konts 7130 „Saņemtās atlaides” ir paredzēts atlaižu uzskaitē, kuras piegādātājs piešķir Sabiedrībai, izpildot kādus nosacījumus, piemēram, tūlītēja preces apmaksa vai lielas preču partijas pirkums.

11.1.4. Grāmatvedības kontā 7140 „Samaksa par darbiem un pakalpojumiem no ārienes” tiek uzskaitīti izdevumi, kuri saistīti ar uzņēmuma pamatdarbību, piemēram, iekārtu, svaru noma.

11.1.5. Grāmatvedības konta 7150 „Pārējās materiālās izmaksas” izdevumi palielina uzņēmuma izstrādātās produkcijas izmaksas, jo veido saražotās produkcijas pašizmaksu.

11.2. Personāla izmaksas

72 Personāla izmaksas

- 7210 Darbinieku algas
- 7220 Pārvaldes personāla un administratīvā personāla algas
- 7230 Izmaksas uzkrātām saistībām atvaļinājumiem
- 7240 Pārējās personāla izmaksas

11.2.1. Kontos 7220 „Pārvaldes personāla un administratīvā personāla algas” un 7210 „Darbinieku algas” tiek uzkrāta informācija par Sabiedrības vadībai un pārējām personālam aprēķināto atalgojumu.

11.2.2. Pārējās personāla izmaksas ir, piemēram,

- darbinieku personificējamās izmaksas,
- dāvanas darbiniekiem (jāaprēķina ienākumu nodoklis un sociālās iemaksas),
- piešķirtās prēmijas u.c.

11.3. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, citi nodokļi un nodevas

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un uzņēmējdarbības riska valsts

73 nodeva

- 7310 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (personāls)
- 7320 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (administrācija)
- 7320 Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva
- 7340 Izmaksas VSAOI uzkrātām saistībām atvaļinājumiem

11.3.1. Sintētiskajā kontā 73 „Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, citi nodokļi un nodevas” no analītiskajiem kontiem tiek apkopota informācija par darba devēja aprēķinātajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām un uzņēmējdarbības riska valsts nodevas izmaksām.

11.4. Nolietojums un citu vērtību norakstīšanas izmaksas

74 Pamatlīdzekļu nolietojums un citu vērtību norakstījumi

- 7410 Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšana
- 7411 Izslēgto nemateriālo ieguldījumu vērtība
- 7420 Pamatlīdzekļu nolietojums
- 7421 Izslēgto pamatlīdzekļu vērtība
- 7430 Apgrozāmo līdzekļu vērtības norakstīšana
- 7440 Šaubīgo debitoru izmaksas
- 7441 Bezcerīgo debitoru norakstīšana

11.4.1. Kontā 74 „Pamatlīdzekļu nolietojums un citu vērtību norakstījumi” tiek uzkrāta informācija par:

- pārskata gadam aprēķināto pamatlīdzekļu nolietojuma un ilgtermiņa nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanas izdevumiem, kas aprēķināta, pamatojoties uz Sabiedrības vadītāja noteiktajām nolietojuma un norakstīšanas normām;
- atsavināto ilgtermiņa ieguldījumu nenorakstīto vērtību, tos atsavinot vai atzīstot vērtības samazinājumu;
- apgrozāmo līdzekļu vērtības norakstīšanu;
- šaubīgo debitoru izmaksām;
- norakstītiem bezcerīgiem debitoru parādiem.

11.4.2. Apgrozāmo līdzekļu vērtību koriģē, lai tie bilances datumā tiktu novērtēti atbilstoši iegādes izmaksām vai ražošanas pašizmaksai, vai zemākajām tirgus cenām šajā datumā, atkarībā no tā, kurš no šiem rādītājiem ir zemāks, vai īpašos gadījumos — citai zemākajai vērtībai (piemēram, debitoru parāds, kuru saņemšana tiek apšaubīta, novērtē atbilstoši neto vērtībai, bojātas vai novecojušas krājumu vienības un krājumu vienības, kurām nozīmīgi palielinās ražošanas pabeigšanas vai pārdošanas izmaksas, novērtē atbilstoši neto pārdošanas vērtībai). Apgrozāmo līdzekļu vērtības samazinājuma korekcijas var pārtraukt, ja vērtības samazināšanai vairs nav pamata.

11.5. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas

75 Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas

- 7510 Darba aizsardzības izmaksas
- 7520 Apdrošināšanas maksājumi (izņemot darbinieku apdrošināšanu)
- 7530 Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas
- 7550 Strādnieku vervēšanas un apmācības izmaksas
- 7561 Transportlīdzekļu degvielas izmaksas
- 7570 Komandējuma izmaksas

- 11.5.1. Kontā 75 „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas” tiek uzkrāta informācija par tiem Sabiedrības pārskata gada izdevumiem, kas neattiecas vai nav tieši attiecināmi uz ražošanas, pārdošanas vai administrācijas funkcijām, tai skaitā:
- apdrošināšanas maksājumi;
 - personāla vervēšanas un apmācības izmaksas;
 - tehnoloģisko iekārtu remonts un servisa apkalpošana;
 - sadzīves atkritumu izvešana;
 - komandējumu izmaksas;
 - darba aizsardzības un darba apgērba iegādes izmaksas.
- 11.5.2. Sagatavojot finanšu pārskatu, tiek veiktas ārpusbilances korekcijas, lai izdevumus attiecinātu uz ražošanas, pārdošanas vai administrācijas funkcijām, cik tas ir iespējams.
- 11.5.3. Nosūtot darbinieku komandējumā, Sabiedrības vadītājs sastāda rīkojumu par komandējumu un aprēķinā komandējuma dienas naudu, savukārt darbinieks pēc komandējuma sastāda Komandējuma atskaiti, pievienojot atskaitē izmaksu attaisnojošos dokumentus (skat. 4.pielikumu).

Komandējuma dienas naudu grāmato:

Db.	7570	Komandējuma izmaksas
Kr.	2380	Norēķini par prasībām pret personālu un īstermiņa aizdevumi personālam

11.6. Pārdošanas izmaksas

76 Preču pārdošanas izmaksas

- 7610 Iesaiņojamais materiāls, tara
- 7620 Preču transporta izmaksas
- 7630 Preču transporta apdrošināšana
- 7640 Citas pārdošanas izmaksas
- 7650 Nekustamā īpašuma nodoklis

- 11.6.1. Kontā 76 „Preču pārdošanas izmaksas” tiek uzkrāta informācija par visām izmaksām, kas rodas, pārdodot preces, un kas nav uzskaitīti citos kontos. Galvenokārt, tās ir izmaksas sakarā ar dažādu darbu un pakalpojumu apmaksu, pārdodot preces, t.sk., reklāmas izmaksas.
- 11.6.2. Izmaksas tiek reģistrētas analītiskajos kontos, uzskaitot sekojošus izdevumu veidus:
- izmaksas iesaiņojamam materiālam;
 - reklāmas izmaksas;
 - preču transporta izmaksas;
 - citas pārdošanas izmaksas.

11.7. Administrācijas izmaksas**77 Administrācijas izmaksas**

- 7710 Sakaru izmaksas
- 7720 Biroja izmaksas
- 7730 Juristu pakalpojumu apmaksa
- 7740 Gada pārskata un revīzijas izmaksas
- 7750 Naudas apgrozījuma blakus izmaksas
- 7760 Transportlīdzekļu izmaksas administrācijas vajadzībām
- 7770 Citas vadīšanas un administrācijas izmaksas
- 7771 Nomas maksājumu izmaksas
- 7780 Nekustamā īpašuma nodoklis
- 7790 Reprezentācijas izmaksas

11.7.1. Kontā 77 „Administrācijas izmaksas” tiek uzkrāta informācija par visām izmaksām, kas rodas saistībā ar Sabiedrības administrēšanu un pārvaldību un kas nav uzskaitīti citos kontos. Galvenokārt tie ir dažādi naudas izdevumi uzņēmuma vadīšanas un administrācijas vajadzībām.

11.7.2. Izdevumi tiek reģistrēti analītiskajos kontos un subkontos, uzskaitot sekojošus izmaksu veidus:

- sakaru: mobilo un stacionāro telefonu, interneta un pasta izmaksas;
- biroja uzturēšanas izdevumus;
- juristu pakalpojumus;
- gada pārskata un revīzijas izmaksas;
- maksājumus par bankas pakalpojumiem;
- reprezentācijas izmaksas;
- citas vadīšanas un administrācijas izmaksas.

11.7.3. Par reprezentācijas izdevumiem tiek atzīti Sabiedrības izdevumi tās prestiža veidošanai un uzturēšanai:

- izdevumi publisku konferenču, uzņemšanu un maltīšu rīkošanai;
- izdevumi Sabiedrības reprezentējošu priekšmetu izgatavošanai.

11.7.4. Par reprezentācijai iztērētiem naudas līdzekļiem norēķinu personai ir jāsaņem avansa norēķinu atskaite, kurai pievieno atbilstošus izdevumus attaisnojošos dokumentus, un akts par reprezentācijas izmaksām (skat. 5.pielikumu).

11.7.5. Sabiedrības vadītājs ar rīkojumu var noteikt mēneša reprezentācijas izdevumu summas limitu, par kuru apliecināšanu nav jāsaņem atsevišķs akts (skat. 5.pielikumu).

Reprezentācijas izmaksu grāmatojums:

Db.	7790	Reprezentācijas izmaksas (t.sk. PVN 60%)
	5721	Norēķini par pievienotās vērtības nodokli (40%)
Kr.	5310/	Norēķini ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem
	2380	Norēķini par prasībām pret personālu un īstermiņa aizdevumi personālam

11.8. Dažādās izmaksas

82 Dažādās izmaksas

- 8210 Samaksātie procenti un tiem pielīdzināmās izmaksas
- 8220 Ilgtermiņa aizdevumu procentu samaksa
- 8230 Zaudējumi no valūtas kursa svārstībām
- 8240 Samaksātās soda naudas un līgumsodi
- 8250 Zaudējumi no ārzemju valūtas pirkšanas vai pārdošanas
- 8260 Ar saimniecisko darbību nesaistītās izmaksas
- 8270 Citas izmaksas

11.8.1. Sintētiskais konts 82 „Dažādās izmaksas” paredzēts dažādu Sabiedrības izmaksu uzskaitē, kas nav saistīti ar parasto darbības gaitu (pamatdarbību).

11.8.2. Konta 82 analītiskajos kontos tiek uzskaitītas sekojošās izmaksas:

- par aizņēmumiem un kredītiem samaksātie procenti un tiem pielīdzinātās izmaksas;
- zaudējumi no valūtas kursa pazemināšanās, pārvērtējot ārvalstu valūtās izteiktos monetāros posteņus;
- samaksātās soda naudas un līgumsodi, tai skaitā aprēķinātās nodokļu samaksas kavējuma un soda naudas;
- zaudējumus no ārzemju valūtas pirkšanas un pārdošanas;
- citas līdzīgas izmaksas.

11.8.3. Grāmatvedības kontā 8210 „Samaksātie procenti un tiem pielīdzināmās izmaksas” atspoguļo aizdevumu un lizingu piešķirtos procentus.

11.8.4. Grāmatvedības kontu 8220 „Ilgtermiņa aizdevumu procentu samaksa” Sabiedrība izmanto, iekļaujot pamatlīdzekļu izveidošanai saņemto aizņēmumu procentus par periodu līdz objekta nodošanai ekspluatācijā jaunizveidotā objekta pašizmaksā.

11.8.5. Grāmatvedības kontā 8230 „Zaudējumi no valūtas kursa svārstībām” uzskaita valūtu kursu svārstību rezultātā izveidotos zaudējumus.

11.8.6. Grāmatvedības kontā 8240 „Samaksātās soda naudas un līgumsodi” Sabiedrība iekļauj sodas naudas, ja Sabiedrība maksā par kādu saistību vai līguma neizpildes rezultātā.

11.8.7. Grāmatvedības kontā 8260 „Ar saimniecisko darbību nesaistītās izmaksas” Sabiedrība uzskaita tās izmaksas, kas nav saistītas ar saimniecisko darbību un kuri uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā tiek palielināti ar koeficientu 1.5.

11.9. Uzņēmumu ienākuma nodoklis

88 Uzņēmumu ienākuma nodoklis

- 8810 Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu

11.9.1. Kontā 88 „Uzņēmumu ienākuma nodoklis” tiek apkopota analītiskajos kontos reģistrēta informācija par pārskata gadam aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli.

11.10. Peļņa vai zaudējumi

86 Peļņa vai zaudējumi

- 8610 Peļņa vai zaudējumi

11.10.1. Grāmatvedības konts 8610 “Peļņa vai zaudējumi” ir paredzēts pārējo operāciju kontu slēgšanai, lai pārskata gada saimnieciskās darbības neto rezultātu pārnestu uz bilances kontu „Pārskata gada peļņa vai zaudējumi”.

Operācijas kontu slēgšanas grāmatojums:

Db.	6.	Ieņēmumi no uzņēmuma saimnieciskās darbības
	81.	Dažādi ieņēmumi
	8610	Peļņa vai zaudējumi (ja pārskata gads ir noslēgts ar zaudējumiem)
Kr.	7.	Saimnieciskās darbības izmaksas
	82.	Dažādās izmaksas
	88.	Uzņēmumu ienākuma nodoklis
	8610	Peļņa vai zaudējumi (ja pārskata gads ir noslēgts ar peļņu)